

ELŐFIZETÉS ÁR
Egész évre 6 frt.
Félévre 3
Negyedévre 1 frt 50 kr
Bérmentelen levelek
csak ismert kezektől fo-
gadhatók el.
Készítők non adatnak
vissza.
Egyes szám ára 20 kr.
A nyilvántartás minden gar-
mondors díja 20 kr.

Z E M P L É N .

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLÉNVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE

(Megjelenik minden vasárnap.)

HÍRDETÉSI DÍJ:
hivatalos hirdetéseknek:
Minden egyes sor után
1 kr.
Azonnali bérlet 20 kr.
Kiemelt díjazású s kör-
színi előadások hirdetései
nyelvtörténeti és irodalmi
szertől minden 1 centiméter
után 3 kr számítanak.
Állandó hirdetéseknek
kedvezmény nyújtunk.
Hirdetéseket a „Zemplén”
nyomdába küldendők.

Az ujhelyi főgimnázium.

Igaz, hogy ma még csak a papiroson főgimnázium, de a jelekből ítélve, nincs mesze az idő, mikor a közóhajtás teljességbe megyen és az ige testté lesz. A főgimnáziumnak ügyes-bajos dolgát, mely évek hosszú során át egy gyermek-lépést sem birt tenni a megvalósulás stádiuma felé, napirendre hozta, életképessé tette a polgár-lelkesség, mely a minap tartott népgyűlés alkalmával tiszteletreméltóan nyert kifejezést.

Mint mondani szokás: a nép szava — isten szava. S.-a. Ujhely város népe kimondotta a *legyen szót*. És mi hisszük és valljuk is, hogy a mi még ma ugyszólván csak semmi, — abból rövid idő múlva főgimnáziumot formálhat az a csodás teremtdő, aminek a neve: társadalmi áldozatkészség.

S.-a. Ujhelynek hivatásuk magaslatán álló polgárai büszkék városukra, Zemplénvármegye szívére. De a szülővármegye is büszke lehet székvárosára, hol az anyagi önzés nyomásától szabad polgárság szíve feldobog s a magyar hazafiság és nemzetiség nevében ünnepies fogadást tesz, hogy a mostani szegényes hajlék helyébe palotát emel a tudományos közművelődés muzájának.

Hódolattal hajlunk meg a polgár erény nagysága előtt!

Szem- és fültanúságot teszünk amellest, hogy a polgárok gyülekezetében fellángolt lelkesedés, melyben az eszme megfogant s máris nemes elhatározássá érlelődött — nem volt szalma-tűz.

Köszönettel adózunk S.-a. Ujhely város derék polgárainak, vármegyénk lelkes fiainak a serdülő nemzedék nevében, mely elsőnek lesz hivatva arra, hogy az elültetendő fának gyümölcsét élvezze.

Ma még csak a kezdet kezdeténél va-

gyunk. Azt is jól tudjuk, hogy sok szege-boga van a nehéz feladatnak. A népgyűlés határozott sikerét azonban szerencsés auspiciumnak tekintjük, s nem féltjük a vezetőket, hogy eltévednek, vagy a meredektől visszariadnak.

Bátran előre!

Az ügy élén buzgólkodó bizottság fáradozását koszoruzza szerencse, dicsőség.

Igen szép, mondhatni meglepően nagy számmal sereglett egybe S.-a. Ujhely város érdemes polgársága a f. hó 6-ára hirdetett népgyűlésen, hogy latba vesse szavazatát a kérdés mérlegelése fölött: kell-e S.-a. Ujhelynek, a vármegye székvárosának, nyolcosztályú gimnázium — és ha kell, hajlandó-e anyagi erejéhez mérten áldozatot is hozni a tudományos műveltség istenasszonya, Minerva, oltárára?

Jól esett tekintetünket végig hordozni a vármegyéhez nagytermének e díszes gyülekezé-
Ott láttuk az alispán köré gyülekezve Prámer Alajos, Viczmány Ödön, Chyzer Kornél dr., Kecskés Antal, Hönsch Dezső, Izsepy István, Szigmeth Károly, Hell Adolf, Osváth Ferenc, Kincsesy Péter, Siska Antal, Farkas Lajos, Mészáros István, Ráth János, Pernal Jakab, Veisz Lajos, Rimay Lehel, Thuránszky László, Bánóczy Kálmán, Ligeti Bertalan, Somogyi Gyula, Gosztonyi Alajos, Enyiczkey Gábor, Repcsik Pál, Krucsik József, Boldy Mihály, Orosz János, Toma Mihály, Barna Bertalan, Félegyházy Béla, Armágy József, Fehérváry István, Orbán József, Csizy Ferenc, Kötics László, Orosz Mihály, Orosz András, Pal Lajos, Kápolnai Sándor, Bodeczky Ede, Mór Géza, Szőlősi Arthur, Schwarz Bernát, Schön Vilmos dr., Moldoványi Géza, Zlinszky József, Dókus Gyula, Bollmann N., Vágó Gyula, Margitai József, Ujfalussy Endre, Károlyi János, Hornyay Béla dr., Komendovics Ágoston, Lenkei Mihály, Székely Imre, Kellner Soma dr., Ligeti József dr., Reichard Mór, Mathiás János, Ambrózy Nándor, Szepesi Arnold dr., Erős János dr. és még számos tiszteletré méltó egyéniséget, kiket névszerint azért nem tudunk feljegyezni, mert alakjuk elmosódott az est homályában, de bizonyosan napfényre kerülnek majd az *adakosok* díszes névsorában.

A mélyentisztelt gyülekezetet *Matolay Etele* alispán rövid szavakban üdvözölvén, felkérte, hogy elnököt és értekezleti jegyzőt válasszon. Általános felkiáltással elnökké *Matolay Etele*, jegyzővé pedig *Szőlősi Arthur* választatván, mindketten köszönettel fogadták a feljök irányult és személyekben találkozott közbizalmat.

Népgyűlési elnök ezután hosszú beszédben ösmertette az értekeztet célját. Fejtegetvén a gimnáziumok hazai tanrendszerének történeti fejlődését s előadván, hogy annak mai állása szerint *érettségi vizsgálat* nélkül a tudományos pályára készülő ifjúságnak jövője nincs: foglalkozott az ujhelyi VI. osztályú gimnáziummal, — mely régi jó hírnevét, mikor egy *Kossuth Lajost*, (lekesült éljenzés) egy *Andrássy Gyulát*, *Sennyey Pált*, *Trefort Ágostont* stb. nevelt a hazának, habár maig fentartotta; habár közérdekű érdeme még ma is, hogy a hazafiság, nyelv és nemzetiség terén lakadatlan hévvel buzgólkodik: jelenlegi kiegészítetlen, csonka állapotában középiskola missziójának eleget tenni, — vagyis a tudományos pályára vezérő általános műveltségnek alapfeltételeit teljes mértékben biztosítani mégsem képes. S. Patak régi, híres főiskolájával szilárd oszlopa volt, s ma is erős vára a magyarságnak; de tagadhatatlan az is, hogy a magyarországi kegyes-tanítórend s.-a. ujhelyi gimnáziuma egy századon át segített megakasztani az eltöresztést. Ha a reformátusok büszkék (s méltán büszkék) ősi főiskolájuknak hagyományos szellemére: a katolikusok is dicsekedhetnek avval, hogy a gimnázium a leghazafiasabb rendek egyikének, a piaristáknak (*Éljen-és*) vezetése alatt jeles fiakat adott a nemzetnek s minden egyes növendékére rásütötte a magyar géniusz bélyegét. *Bach* miniszter is jól tudta ezt s a hatosztályú gimnáziumot négyosztályúvá, u. n. kis-gimnáziummá degradálta — a magyar kormány pedig nem tévovázott előbbi rangjába visszahelyezni, nagy-gimnáziummá emelni. De a hatosztályú gimnáziumnak ma már alig van értelme. A hatodik osztályt végzett tanuló, ha idegen helyen be is lép a hetedik osztályba: az új emberek, új könyvek, új tanmódszer bénítólag hatnak szellemére s rendszerint megsínyli az átmenetet. Minden áron iparkodunk kell tehát, hogy az ujhelyi csonka gimnáziumot kiépítsük, főgimnáziummá fejlesszük; hogy fiainknak tudományos nevelését itthon teljesen biztosítsuk. — Szónok ezután ösmertette az Ujhelybe tervezett főgimnázium ügyének vajudását. Ujabbán szeren-

TÁRCA.

A vén király.

(Heinéből.)

HEHÉZ volt a szíve, feje meg galambosz Szegény vén királynak. Mikor kezét nyújtá, oltárhoz vezetve, Egy ifju leánynak.

Szögfürtü fiu volt, vidám, derültkedvű A király apródja, Ifju királynőnek, világszép asszonynak Uszálhordozója.

Tudod a régi dalt, az édesen hangzót S mégis oly szomorut? Az apród s királynő, mert egymást szerették: Meg kellett halniuk.

Az utolsó lefejezés.

(S.-a. Ujhelytől, 1852-ben.)

A fővárosi napilapok egyike, a mult hetekben többiben foglalkozott Magyarországon a legkésőbbi időkben történt hóhérpállos általi ki végeztetésekkel. Ezek egyikének történeti szintere: *Ujhely volt**) *Kárász Rozália*, alig 24 éves szép asszony vesztette fejét szörnyű büneért.

*) Az „E”-ben kivonatossal közölte Kálniczky G. dr.

A bűnös tett, a *főbenjáró* per lefolyása és a kivégzés, Ujhely idősbeinek emlékében él ugyan; mindazonáltal nem tartom érdektelenné, ezen bűnper részleteit, a vármegye levéltárában meglevő hivatalos akták nyomán, hitelesen közölni.

Szinnán történt, hogy *Kárász Rozáliának* férje, *Bacsinszki Mihály* ácsmester, 1850. október 21-én, ezt megelőzőleg szept. 28-án pedig mostoha fia, a nyolc éves *Mihály*, hirtelen elhaltak. *Czillich Flórián* ottani orvos mindkettőjük halála okául *scholera-nostras*-t állapítván meg, temetésük a fiatal özvegy fájdalmas zokogása között végbe ment. Amde, a kik ismerték *Kárász Rozáliát*, a kik tudták, hogy *Csáky Tivadarné* grófnő egykori szobalánya, később *Czillich házi orvos* gazdaasszonya és szeretője, mint már *Bacsinszky Mihálynak* felesége is, folytatatta a házi orvossal szerelmi viszonyát s épen ezért családi életük a legrosszabb volt: nem nyughattak meg az orvos vétőjában; mérgezővel gyanúsították az özvegyet, s így csakhamar a suttogó gyanúsítás szárnyra kelt, majd valószínűségével fölzavarva a hangos közvéleményt, ez ügyben vizsgálatot provokált.

A megindított hatósági nyomozással egyidejűleg a holttestek kiasattak, a bélrészek megvizsgálása után: *Fortmayer* Ferdinánd dr. vármegyei főorvos, *Horváth János* dr. kerületi alorvos, *Ungár Sámuel* dr., *Szekerák* és *Sándor* gyógyszerészek egyhangú véleménye szerint: *Bacsinszki Mihály* és fia halálát *arszenikum mérge* okozta*).

*) Az analizált bélrészeket ezután egy pléhedényben elásták; és midőn az orvosok később alaki hiányok miatt új véleményadásra hívták föl, az elásott helyről a pléhedény eltűnt. Ellopásával *Czillich* orvost alaposan gyanúsították. 8.

Ennek alapján *Reviczky Imre* hononnai járásbíró *Kárász Rozáliát*, mint nagy gyanuval terhelt személyt letartóztatta és a vármegye fogházába kísértette. *Czillich Flórián* orvost „kinek bünténybeni részvétele (complicitas) ekkoráig ki nem világlott” szabadlábon hagyta. (Később ő ellenében is elrendelték a vizsgálati fogságot, azonban kezességre szabadon hagyták).

A nagy apparátussal folytatott vizsgálat során aztán nyilvánvalóvá vált: „miként *Kárász Rozália*, e szilaj lelkű nő, ki előbb *Czillich Flórián* sebészszel szoros szerelmi viszonyban élt, később pedig merő önzésből, sorsát javítani óhajtván, *Bacsinszky Márton* ácsmesterrel házasságra lépett; nemcsak nem irtózott a szent oltár színe előtt ünneppélyesen emelt eskü ellenére, férjét hűtlenül megcsalni, sőt miután férjét undorító szemtelen viseletével a *Czillich*hellyel folytatott titkos viszony következtében a kínos féltékenység sujtó fájdalmi közzé sodorta, s a férj által mint hitesgeztet bűnös nő érdemileg megfenyítettnek szándékoltatott, de az ablakon kiugorva a férj büntető kezei elől menekülnie sikerült, s a 8 éves mostoha *Mihály* nevű fia által, az erkölcsstelen mostoha anya ellátása édes apja előtt felfedeztetett, az elfajult vadnó elhamvasztván fiatal lelkében természetsszerűleg még honolni kellő erénynek utolsó szikráját is, kiszakítva gyökerestől keble mélyéből a férj és gyöngéd gyermek eránt női s anyai részvét éltető melegét — bünt fagylalt, jég hideg lelkének előre határozott álnok kiszámításával.” (Közbevetem e helyen, hogy *K. Rozália* huzas tagadás után töredelmes vallomást, 1850. december 20-án tett, a mikor *Marschalko Leo* álladalmi

Tekintetes Szerkesztő ur!

Habár a »Kelet«-ből átvett ama hír, mely szerint Zemplén felvidékén az Amerikába való kivándorlás most van „in floribus“, nincs is hivatalból konstatació, tényleg mégis is úgy áll a dolog — legalább az én helységemben — mint azt a fentvezetett lap írja. Ennek igazságát leginkább nekem van, s különösen a bekövetkező munkaidőben lesz módomban szomorúan tapasztalni, amikoron ugyanis Diogenesként világos nappal lámpával kell majd munkás embert keresnem. (Egyes számban beszélnek, mert a tanítót kivéve, kinek a munkásokkal vajmi kevés baja van, magam képviselem az intelligens elemet.)

Hogy nem sötét pesszimizmus beszél belőlem, szolgáljon bizonyítékul kis falumak erre vonatkozó statisztikája.

Ötven házuk van összesen; ezeket 280—300 lélek lakja. Ezek közül, nem számítva a visszajöttöket, mult év július haváig, több év leforgása közben, kivándorolt 14, s e hónapoktól mostanáig, tehát rövid 5 hó alatt, részint nőkből, részint férfiakból, 12 személy!

Nagy numerus ez ily kis faluban! Ha szabad a „pars pro toto“ szabályt itt is alkalmazásba venni: elmondhatjuk, hogy Zemplénvármegyéből a kivándorlás most folyik javában.

Nincs okom, annál kevésbé pedig jogom, a hatóságokat, sem ebben, sem más tekintetben mulasztással vádolni, mert ezek a lehetőség határain belül teljesítik kötelességeiket. Annyit azonban állíthatok, hogy míg e tényről a hivatott körök hivatalos tudomást szereznek: mi privát emberek, kisebb gazdák, régen érezzük ennek több kellemetlen oldalát.

Uralkodó eszméje, sőt ennél is több — uralkodó láza a kivándorlás vármegyénk köz- s nagyobbára tótajku népének, a mely lázt csabos, paradicsombeli ígéréteikkel még inkább fokozzák a törvény minden szigorát kijátszó ágensnek. Hogy nemcsak szegénység képezi indító okát a kivándorlásnak, bizonyítja az, miként a fentemlített 12 kivándorlott között 6 gazda van, kiknek viszonyaik legalább is annyira rendezettek, a melyeknél fogva érthetetlen, sőt eszelen dolog, kitenniök magukat a jövő homályos bizonytalanságának, nem rettegniök, annyi szomorú példa után, az amerikai bányákban már annyi áldozatot elnyelt nemeztől.

Nem érdektelen felemlítenem azt is, hogy a kivándorolni szándékozók, mielőtt szárnyra kelnek, a zemplénvármegyeyi tót eláruló, sujtásos fehér öltözetüket »pantalon«-nal cserélik fel, jól ismervén a közmondást, hogy a madarat tolláról... ismerik fel. Utjokat most már nem Galícia, de az ország szíve, Budapest felé vezik, hol a községi bizonyítvány alapján szerzett cselédkönyvüknek védelme alatt, mint szolgálatot keresők, biztosabban jutnak el a már rájuk várakozó ágens karjai közé, ki azután kerülő utakon rendeltetési helyökre szállítja őket.

Több gátló rendszabály hozott már a kivándorlás megszüntetése céljából, melynek üdvös voltát tagadni nem lehet, de a melyek, a fentebbiek bizonyosságaként, nem minden esetben érik el a megkívántó sikert. Nem lenne fölösleges, ha a községi előjáróknak minden oly alkalomkor, midőn egyes tervbe vett kivándorlásnak neszt veszik, szigorú kötelességük lenne, erről az illeté-

csés fordulat állott be. Főispán ömeltősága kösbentárt s a minister megígérte, hogy szívesen tá mogatja Ujhely város közönségét, ha ez társadalmi uton meghozza a kellő anyagi áldozatot. (Felkiáltások: éljen a miniszter). A mostani gimnáziumi épület szük a hetedik és nyolcadik osztály befogadására s azonbelül is tetemes költséggel járó átalakításokat igényel. Ha komoly elhatározással, egy szívvel-lélekkel akarjuk; ha megtakarított keresményünkkel, vagy megfeszített anyagi erőnkkel is szívesen nyújtjuk a kellő áldozatot: megbirkozunk a feladattal. Vannak már előttünk követésreméltó példák. Rimay Lehel, és Bánóczy Kálmán polgártársaink (éljenek!) 100, illetve 200 főt ajánlottak föl a nemes célra... És én azt hiszem, végzé szavait az elnök, hogy ott, ahol közérdekről van szó, nem, rang- és felekezeti különbség nélkül kell hoznunk áldozatot. (Felkiáltások: Úgy van!) Ne habozunk tehát egy pillanattal sem! Szegény és gazdag vigye meg anyagi áldozatát a kultúra oltárára. Oly emléket állítunk ekképen magunknak, melyért még unokáink is áldani fognak. (Taps, — éljenzés!)

Viczmány Ödön: S.-a.-Ujhely város polgárságát, mint a magasabb műveltség fátylavívójét üdvözölve — kérte a jelenvoltagekat, hogy legyenek buzgó apostolai az ügynek.

Székelly Elek, fiiskális, felemlítette, hogy a szőnyegen lévő ügyben a városi képviselőtestület emlékiratot dolgoztatott ki s azt deputáció által szándékozik a közokt. miniszternek átnyújtani. Indítványozta, hogy amíg a minister adandó alkalommal jobbra, vagy balra nem nyilatkozik, a társadalmi agtáció szünetet tartson — mire az elnök megjegyezte, hogy a népgyűlés, illetőleg a megválasztandó végrehajtó bizottság nem szándékozik az ügyet a városi képviselő testület működési köréből kivonni, sőt ellenkezőleg — azt minden erkölcsi és anyagi eszközzel támogatni fogja. (Helyeslés)

Chyzer Kornél dr. azokat a közgazdasági előnyöket fejtegette, melyek a főgimnázium létesítése következtében az iparosra kereskedőre s általában a lakosságra háramlanak. Bizik abban, hogy a főgimnázium kiépítéséhez megkívántató 20—25,000 ft be fog gyűlni. Példa rá a vármegyeyi árvaház-alap, mely immár 10,000 ftnyi tőkét köszön a társadalom jóvoltának. Indítványozza, hogy az emlékirat tavaszig, mikor a gyűjtés eredményét már ösmerjük, visszatartsák. — Prámer Alajos más városok példájára hivatkozva, hol fényes csarnokokat emeltek közadakozásból a gimn. ifjuság tudományos kiművelése végett, — a közönség helyesléssel csatlakozik Chyzerhez.

Hornyay Béla dr. szintén amondó volt, hogy a gyűjtést addig, a míg a minister szándékát nem ösmerjük, nem kell megkezdeni; mert föltéve a rosszabb esetet, hogy t. i. a minister nem lesz hajlandó a főgimnáziumra áldozni: mi fog történni a begyűlt pénzzel? Farkas Lajos és Viczmány Ödön ellenkező felfogásban vannak. A minisztert éppen a nagy közönség áldozatkészségének és képességének látása kapacitálni! (Helyeslés) Prámer Alajos: Hornyay aggodalmát alaptalannak látja. Nekünk egyelőre és rögtönösen nem pénz, csak kötelező nyilatkozat és aláírás kell. Chyzer Kornél dr. »inpraktikus aggodalomnak« nevezte a Székely és Hornyay felfogását, akik úgy látszik attól félnek, hogy több pénz fog begyűlni, mint amennyire éppen szükség lesz s attól tartanak, hogy a többletet nem lehet majd célszerűen felhasználni. (Derültség) A tár-

ügyész ily kérdéssel kezdte vallatását: »a börtön hideg lége meghűthet már boszusz indulatod s a lélekismeret furdalása megtörhet már bünyös lelkedet, azért hát szállj magadba s valld meg igazán bűnödöt, miként követted el a kettős mérgezést?« Vádlott: »mindent megvallok igazán töredelmesen...« Czillich Flórián sebész által a főorvosi s felsőbb rendeletek által meghagyott tilalom ellenére tartott házi gyógyszerárban készítés s az egerék mérgezésül a kamarába bünyös gondatlansággal elhányt patkánymérget elszedve, azt szept. 28-án Mihály fiának ételébe szétolvasztva s beadva — később pedig ugyanazon orvosnak gyógyszerárából, hová a szerelmi viszony nyomán bejáratos volt, egy alkalommal, midőn az orvos patkánymérget készítve, az oldalszobába távozott s a nő előtt a mérget nyitva hagyta, azon üvegéből egy rakás mérget kilopott, s azzal okt. 21-én férjét is álnokul megmérgezte...« Czillich Flórián orvos pedig, ki valamint az elhaló gyermek mardosó kinaut szemelé, ugy a később megmérgezett férjnek szaggató fájdalmait nem csak láthatá, hanem a maró mérge (arszenikum) általi mérgezésnek a testen tisztán fölmutatókójait az orvosi tan szerint, mint orvosnak megismernie, ennek nyomán felfedeznie kellett, — a közte s a nő között létező viszony következtében nemcsak fel nem fedezé, sőt egy kigondolt cholera bilosa nostras ellen gyógyítani, s ami legfőbb, midőn gf. Csáky Tivadarné által figyelmeztetett, miként azon hír terjeng a városban, hogy a fiu mérgezés által mult óta a világból s ily módon a

sadalom akkor fog a kormányra pressziót gyakorolni, ha fényes tanubizonyosságát adja annak, hogy a főgimnáziumot nemcsak akarja, hanem annak létesítése érdekében kész az anyagi erejétől kitelhető legnagyobb áldozatra. Indítványozza a végrehajtó nagybizottság megválasztását, hogy az a pénzszerzés módzatairól mielőbb gondoskodják és a gyűjtést a legszélesebb körben megindítsa. (Általános helyeslés.)

Szólásra tovább senki sem jelentkezvén, elnök kimondotta a határozatot, hogy t. i. a s.-a.-ujhelyi hatosztályu gimnáziumnak főgimnáziummá leendő kiegészítése kösöhajtás, — evégből a népgyűlés által választott végrehajtó-bizottság mátol kezdve a városi képviselőtestülettel állandó összeköttetésbe lép, s a pénzadományok gyűjtéséhez fog. Ilyértelmu megállapodásról a nagyközönséget, a gimnázium igazgatóságát és a városi képviselőtestületet értesíti.

A végrehajtó-bizottság elnökévé Matolai Etele, jegyzőjévé Szőlősi Arthur kikiáltatván, tagokul választottak: Ambrózy Nándor, Becske Bálint, Blizman Ferenc, Bánóczy Kálmán, Bydeskuthy Sándor, Bodeczky Ede, Buday Akos, Barna Bertalan, Bolgári András, Behyna Kálmán, Biringer Arthur, Chyzer Kornél, Csaszlóvszki János, Csuka Ödön, id. Csáky Imre, Dutkiewicz Medárd, Dókus Ernő, Dókus Gyula, Dongó Géza, Diószeghy János, Dolozselek Albert, Dietrich Ede, Dóbiás Ede, Enyiczkey Gábor, Ericz Ernő, Ember Ernő, Erben Alajos, Farkas Lajos, Fehérvári István, Fejes István, Fridlieber Albert, Fánya István, Fendrich Miksa, Fábry Károly, Gaizler József br., Garai Lajos, Hammersberg Jenő, Haas Bernát, Hlavathy János ügyv., Horváth József, Hönsch Dezső, Hornyay Béla, Hlavathy Elek, Hlavathy József, Haber Gyula, Izsépi István, Illaszewicz László, Jelenek Ádám, Kulín Ödön, Károly János, Kellner Ede, Kresinszky Ferenc, Kossuth János, Kecskés Antal, Knopfler Sándor, Kincsesy Péter, Kötics László, Kulcsár János, Kun Ödön, dr. Kellner Soma ügyv., Ligeti Bertalan, Ligeti József dr., Láng Nándor, Löwi Adolf, Löcherer Andor, Lenkei Mihály, Materny József, Margitai József, Mór Géza, Matolai Etele, Moskó József, Moldoványi Géza, Mendik János, Mizsák István Magdász Imre, Nagy Jenő, Nagy Béla ügyv., Nagy Béla kereskedő, Nagy Ármán, Nyomarkay Ödön, Nemes Lajos, Németi Menyhart, Német József, Orbán József, Osváth Ferenc, Orosz Mihály, Orosz János, Prámer Alajos, Pataky Miklós, Pollák Lajos, Pálles Károly, Pékari Gyula, Pfeifer Gyula, id. Reichard Gyula, Polányi Gyula, Rimay Lehel, Reichard Mór, Reviczky Pál, Révy Géza, Rosenthal Sándor, Repcsik Pál, Reichard Salamon dr., Rakmányi János, Siegmeth Károly, Szőlősi Arthur, Székely Elek, Schwarcz Bernát, Spilenberg Barna, Schön Vilmos, Szepessi Arnold dr., Szentgyörgyi Vilmos, Schön Sándor, Szentgyörgyi Dezső, Szőlősi Sándor, Stich Lajos, Szunyughy Dezső, Sebeok Antal dr., Siska András, Schweiger Ignác, Schwarzman Gusztáv, Tóth Lajos, Thuránszky László, Thoma Mihály, Tóbiás János csizmadia, Teich Zsigmond, Tokár József, Ujfalussy Endre, Urbán Ferenc, Vályi Samu, Vályi István, Viczmány Ödön, Veisz Lajos, Vágó Gyula, Wihs Keresztély, Zlinszky József, Zinner Henrik, Zombori János.

Ezek után elnök a népgyűlésnek tiszteletteljes köszönetét nyilvánítván, siker és áldás kívánása közt az értekezletet esteli 6 órakor be-rekesztette.

gyanu elhárítása tekintetéből szükséges volna a betegségét más orvossal is közölni s ez iránt orvosi tanácskozást tartani, bár ennek összehívását a grófnőnek meg is ígéré — ezen ígérétet nem csak nem teljesítette, sőt a helybeli segédlelkész által a keringő gyanu hírek nyomán a boncolásra felhivatván, ezt minden kigondolható akadályok felhóásával megátolni s ily formán a bűnnek kárhóatos szándékos elpalástolása által magát a legiszonyosabb gyilkossági bűn részesévé avatni nem borzadt...«

A vizsgálat ilyen eredménnyel befejeztetvén: Marschalkó Leó áll. ügyész vádindítványára ki mindkettőjükre halálbüntetést kért: Zemplénvármegye törvényszéke Szőgyényi Imre elnöklele alatt, Somogy István, Bartha János, Dókus József, Barna Mihály és Hunyor József bírákból, továbbá Csiszár Gábor 1-ső jegyzőből alakultán, 1851. dec. 2-án tartott végtárgyaláson, — elsőrendű alperesért Kulín Péter, a bűnrészességet konokul tagadó másodrendű alperesért Horváth János ügyvédök védőbeszédének meghallgatása után: — »kettős mérgezéssel vádolt Kárász Rozália és bűnrészességgel vádolt Czillich Flórián alperesek főbenjáró perében,

»Ö cs. kir. felsége az ausztriai császár nevében« következő ítéletet hozott:

»Elsőrendű vádlott Kárász Rozália 8. sz. önkéntes vallomásában megismervén, miként m. é. szept. 28-án előre feltett gyilkos szándékkal Czillich Flórián orvos kamarájában patkányirtás

végelt elhintett méreglabdacsokat 8 éves mostoha fia Bacszinski Mihály ételébe keverte, előbb őt, m. é. okt. 21-én nevezett orvos kézi gyógyszer-tárából elorzott méreggel férjét Bacszinski Mártont kivégezni nem iszonyodott, s az emberi érzésből kivételként által végbevitt eme két rendű ismételt gyilkos tette méltó büntetésül s mások retentő példájául, említett Kárász Rozália, a Hármastörvénykönyv I. R. 15. c. s az 1723. 11. t. c. értelmében hohér pallosa által szenvedendő halálra ítélte.

Czillich Flórián másodrendű vádlott, mint-hogy ellene a gyilkosságban való bűnrészesség be nem bizonyult — két évi börtönre ítéltetett; »azért, hogy tilalom ellenére házi gyógyszerárban nagyobb mennyiségű mérget tartani mérészt s azon mérge gondatlan őrzése által a gyilkosság elkövetésére alkalmas szolgáltatott.«

Az eperjesi cs. kir. főtörvényszék, (melynek elnöke akkoriban Dókus László volt) ugyszintén a cs. kir. semmitőszék, a törvényszék ítéletét, azon változtatással, hogy Czillich büntetését egy havi fogházra szállította le — helyben hagyta.

A jogerős ítélet 1852. szept. 15-ikén, a törvényszék elébe berendelt súlyosabb ítéletű több rabok jelenlétében (a vármegyeháza nagytermében) ünnepélyesen kihirdetvén s megmagyaráztatván, minek utána első rendű alperes, Kárász Rozália elkövetett iszonyu bűnének töredelmes lelki megbánására intetett s buzdítottatott és hogy ezen legfelsőbb határozat s illetőleg ítélet rajta f. é. szeptember hó 17 ik napjának reggeli 9 órájakor végrehajtani fog, kijelentetett volna:

Folytatás a mellékleten.

kes forumhoz azonnal jelentést tenni;*) mert lehetetlen, hogy pláne kisebb községekben, hol a nép érintkezése oly szoros, nem bírnának tudomással a bírák a kivándorlásnak sok napot igénylő készülődéseiről. S ha meg ehhez bírsággal is sújtatnék a kivándorlott családja, bizony állíthatom, hogy ez eszköz csappantaná leginkább a kivándorlás uralkodó lázát.

Ennyit tapasztaltam s ha e csekélységnek s szerény egyéni nézetemnek lenne valami értéke: a tekintetes szerkesztő urnak rendelkezésére bocsátom ezennel.

A gazdálkodás sokféle terheivel kell már manapság küzdenünk, mikhez nem jelentéktelen mértékben járul a kivándorlás is. Oly téma ez tehát, melylyel foglalkozni ez idő szerint még — nagyon is szükséges. A—o.

Vármegyei ügyek.

Vármegyénk közigazgatási bizottsága főispán ömeltóságának elnöke alatt f. hó 11 én tartotta rendes havi ülését. Az alispánnak múlt évi dec. havi jelentése szerint Amerikába kivándorolt dec. hó folyamán 127 egyén, visszajött 41. Haburán zugiskolat fedezett föl a csendőrség. Főispán ömeltősége megemlítette, hogy újabb időben az Amerikába igyekező felvidéki lakosság Varsó felé veszi útját s onan iparkodik eljutni Amerikába. Az albizottságok választása következő eredménnyel járt: 1. a *fégyelmi választmányba* rendes tagja lett: Dókus József, Diószeghy János, Nemes Lajos és Becske Bálint, póttagokká: Mailáth József gf. és Hönsch Dezső. 2. a *gyámügy felbbiteli választmányba* rendes tagok: Diószeghy János és Szerviczky Ödön; póttag Meczner Béla. Főispán ömeltősége által kinevezett rendes tagok: Dókus József és Prámer Alajos, póttag: Molnár Béla dr. 3. *Az erdészeti albizottság* elnöke lett: Prámer Alajos, alelnök Balassa István br., tag: Szerviczky Ödön. 4. *Erdészeti kihágás II. fokú bíróság* rendes tagjai: Mailáth József gf., Dókus József, Diószeghy János, Szerviczky Ödön; póttagjai: Baján Imre, Ullrich Vilmos, Meczner Béla és Andrassy Sándor gf. (E bíróságnak jelen volt tagjai az esküt tették). 5. *Vármegyey pótadó ügyében felszólamlási küldöttség* tagjai: Andrassy Sándor gf., Dókus József, Diószeghy János és Prámer Alajos. 6. *Kórházakat vizsgáló küldöttségbe* a törvény által megjelölt tagokon kívül megválasztottak *Ujhelybe*: Dókus József és Szerviczky Ödön; *N.-Mihály és Homonna* részére Balassa István br. és Vladár Emil, *Sárospatakra*: Prámer Alajos és Meczner Béla. 7. *Börtön-vizsgáló bizottság* a középpontra: Prámer Alajos, Diószeghy János; a *felvidékre*: Balassa István br.; az *alvidékre*: Mailáth József gr (bodrogközi j.) Matolai Etele (tokaji és szerencsi j.), Vladár Emil (a gálszécsi és a n.-mihályi j.). E bizottságnak elnöke a főispán, allandó tagjai: a vármegyei főorvos és az egyes járások orvosai. 8. *Tanítói nyugdíjalapra ügyelő választmány* Diószeghy János és Bydeskuthy Sándor. 9. *Fogház felügyelő-bizottságba* rendes tagok: Diószeghy János és Prámer Alajos, póttag: Bydeskuthy Sándor. 10. *Ipartanácsba* rendes tagok: Jelenek Ádám és Szentgyörgyi Vilmos, póttagok: Stich Lajos és Nagy András (S.-Patak). 11. *Egészségügyi albizottságba* mérnökül Hönsch Dezső, építészül Dóbiás Ede, gyógyszerészül Rick Gusztáv. 12. *Regálé-felszólamlási bizottságba* választott *elnökül* Dókus József, helyettes elnökül Diószeghy János, rendes tagokul Szerviczky Ödön és Prámer Alajos, póttagokul Meczner Béla és Molnár Béla dr. (Az ülés-*)Ez iránt így intézkedik a vármegyei szabályrendelet. **) E választás ellen Viczmány Ödön felebbezést jelentett be. Szerk.

a jelenvolt megyei várkapitány s őrhajduk kíséretében rendeltetése helyére az ugynevezett siralomházba (jelenben az ujhelyi szolgabírói hivatali helyiségnek oo része) átkísértetett, hol lelki vigasztalás nyeredő, a törvényszék szivéből kiküldött törvényszéki kiadó által meghívott rom. kath. lelkész nevezett elítéltnél azonnal meg is jelent s a kivégeztetés percéig ezen lelki vigasztalás gyakoribb teljesítésére utasított; egyéb-iránt a megyei cs. kir. főnökség ezen ítélet végrehajtásakor szükségelt intézkedések megtételére, ugyszinte az illető s a törvényszéki elnöki előintézkedés következtében Egerből már meg is jelent vesztőmester (80 pft.) illetőségének maga utján kifizetése eszközésére megkerestetni... rendeltetett.*

Az elmondottak, illetve idézetek a bünper vaskos csomójából kerültek ki. A kivégzés lefolyását pedig szemtanuk elbeszélése után jegyzem föl.

A siralomház valóságos bucsujáró helylyé vált. Ezeren meg ezeken tódultak látni az elítélt utolsó óráiban; és az a sajátságos részvét, mely ilyenkor fogva tartja az emberi érzést, szánalmat költ a bünös iránt, itt is nyilvánult. Nem volt a kíváncsiak közt nő, ki meg nem siratta. Többen virágot vittek oda. mintha illatával a siralomház rideg levegőjében röpkedő halálágyal szellemét akarták volna elűzni.

Rövid élete utolsó napján, szept. 17-én, tal-

nek tegnap este fél hatkor még nem volt vége. Referadánkat jövő számunk fogja befejezni (Szerk)

Az inséges ügyben kirendelt vármegyei bizottság főispán ömeltősége elnöke alatt tegnap d. u. ülést tartott, mely a kalommal határozatott, hogy a járási főszolgabírák a vidéki bizottsági tagoknak közremunkálása mellett, ugyszintén a szükséghez képest általuk alakítandó községi bizottságok különösen pedig a lelkészek támogatását is igénybe véve, a lehetőséghez mért pontossággal írják össze községenként azokat a lakosokat, illetve családokat, kik inségtől környékezve a vármegye által nyújtandó anyagi segítségre vannak utalva. Az ekként teljesített összeírások, melyek a segélyezési arány meghatározásánál irányadóul fognak szolgálni, még e hó folyamán beadandók, hogy azok alapján már a február havi közigazgatási bizottsági ülés napján tartandó tanácskozás alkalmával célirányos intézkedés tétethessék. Főispán ömeltősége felkérte, hogy az államkormánytól, vaamint a „Jósziv“ egyesülettől remélt pénzbeli adományokat hathatós közbenjárásával kieszközölni kegyeskedjék. V Uffalu község kérvénye, melyben az aszály által okozott károk arányában adóelengedésért folyamodott, partfogólag áttétetett a kir. pénzügyigazgatóságához.

Körjegyzőválasztás és helyettesítés Vissnyey Zoltán csörgői h. körjegyző f. hó 8-án Tóth Ferenc ellenében vilyi körjegyzővé választott. Az ekként megüresedett csörgői körbe Tóth Ferenc helyettesített.

Uj csendőrségi örs. Az V-ik sz. csendőrk. parancsnokság tudatta a vármegye közönségével, miszerint az Ublján ujonnan föllállított csendőrségi örs működését megkezdte.

A száj- és körömfájás ragadós állati betegség, melynek vármegyénk területén teljes megszünetését jeleztük, újabban kezd mutatkozni és pedig Hadik-Barkóczy Endre gróf v.-csemernyei uradalmában, hol a sertés-állományban terjed.

Hírek a nagyvilágból.

Londonban és környékén a hirhedt londoni köd olyan mértékben uralkodik, hogy alig látni az utcákon. Az időjárás is nagyon egészségtelen.

Az angol trónörökös régi májbajában súlylódik. Orvosai tanácsát követve Dél-Franciaországba készül menni levegőváltoztatásra.

Nagy városok népessége. A világ ismert nagy városai népességük szerint így következnek: 1. London 3,973,856, 2. Páris 2,375,902, 3. Peking 1,426,530, 4. New York 1,406,590, 5. Berlin 1,120,504, 6. Bécs 1,103,515, 7. Szent Pétervár 901,578, 8. Filadelfia 864,984, 9. Yeddo 811,510, 10. Kalkutta 794,645, 11. Bombay 644,405, 12. Moszkva 644,405, 13. Konstantinápoly 617,580, 14. Broklyn 566,689, 15. Liverpool, 552,435, 16. Glasgow 511,532, 17. Chicago 503,305, 18. Budapest 459,186 lakossal.

A belga királyi palota Laakenben leégett. A királyi pár éppen az újvi üdvözléseket fogadta, mikor a palota a hibás alkalmazott fűtési szerkeztől tüzet fogva kigyult. Klementina herceg nőt, Stefánia özvegy trónörökösnek hűgát, csak ügygyel-bajjal bírták a lángokból kimenteni

Augusztá császárné, néh. I. Vilmos német császár özvegye, jan. 7 én d. u. 1/4-kor influenza következtében meghalt. Ő alapította a porosz-francia háboru alkalmával a „vörös-kereszt“ egyesület-et, melynek hivatása enyhíteni a csaták sebe-

pig fehér patyolat ruhában, kezében virágcsokorral szállott az elítélt, vizasztaló papjával a város kétfogatu szekerére, mely óriás néptömegkísérettel a vesztőhelyre vitte. Ujhelytől Csörgő felé vezető országuton, az első fahidtól balra volt a vesztőhely, hol még akkoriban állott az akasztófa (most özv. Horváth Pálné urnó földje).

A vesztőhely körül lovas és sorkatonaság huzott kordont, hogy visszatartsa a roppant emberáradatot. A kordonon, belül az elítélten és papon kívül csak a hivatalos személyiségek: Vadász Dániel kiküldött szolgabíró lóháton, diszmagyarban, a frakk és klakkos hóhér: Generál József, legényével és néhány orvos voltak benn. A halálos ítélet felolvasása után a szolgabíró átadta az elítéltet a hóhérnak. A hóhérlégény egy közönséges faszékre ültette; mielőtt azonban szemét be és kezét hátrakötötte volna, Kárász Rozália, önuralmát utolsó pillanatig el nem veszítve, a kezében volt virágcsokrot maga elébe a porondba tuzte. Egy pár szempillantás mult még el mikor a pap hangos imádkozása közben suhant a hóhér pallosa: a szép asszony bünös feje messze gurult, oles magasságra szökött föl vér... A bün, büntetve volt. Ott temették el a frissen megásott sirban.

S. I.

sultjeit a kórházakban. Férje elvesztése óta élete nem volt élet, hanem busulás. Az emberektől elzárkózva csendes imádkozásban töltötte és végezte be földi pályáját. Másfél évig viselte az özvegyi látyolt 58 évi boldog házasság után.

Estei Ferenc Ferdinánd fhg Berlinbe utazott, hogy Augusztá császárné temetésén királyunkat képviselje.

Hírek az országból.

Andrassy Gyula gf. egészségi állapotáról öröndetes hírek érkeztek Fiuméből. A tengerparton pompás idő jár mostanában, s ez a grófnak igen jót tesz, ereje folyvást gyarapszik s a napokban már ki is sétálhatott.

Klapka tábornok, aki nagy beteg volt, már annyira jól érzi magát, hogy fel is kelhetett.

Frankói Vilmost, a magy. tud. akadémia alelnökét s nagyváradi kanonokot, a király arbei címzetes püspökké nevezte ki. Fraknoi most Mátyás király életrajzát írja, mely a nagy fejedelem halálának 400-ik évforduló napján, április 6 án, fog megjelenni.

Ligeti Antal, a magyar tájképfestők egyik legkitünobbike, hoszas szenvedés után elhunyt. Szép érdeme a muzeumi képtár rendezésén kívül, hogy ő indította meg Orlayval együtt a mozgalmat a magyar műcsarnok alakítására.

A pozsonyi sikkasztó, Bittó Zsigmond, Zimonyban a rendőrség körmei közé jutott. Bittó István, volt minsterelnök családja kinyilatkozta, hogy a sikkasztó vármegyei főpénztárossal nem áll rokonságban. Az elsikkasztott 60.000 ft nagy részben előkerült.

Orgyilkosság. Tomits Jása, a „Zasztava“ szerkesztője Ujhelyen a pályaház udvarán leszurta Dimitrievics Mihály volt orsz.-gyűlési képviselőt, a „Branik“ főmunkatársát, aki rövid kinlódás után meg is halt. A tragikus véget régi ellenségeskedés idézte elő.

A kisdedóvó ügy rendezéséről szóló törvényjavaslat, melynek készüléséről annak idején mi adtunk először hírt, pár nap mulva elhagyja a sajtót.

Különtélek.

A mult évről még hátralékban maradt előfizetőinket tisztelettel kérjük hátralékaik **mielőbbi** beküldésére. A Kiedőhivatal.

(Személyi hírek.) Regézy Gyula ujhelyi rk. káplán Boldog-Kőváraljára és Tasnády József r. k. zárdai hitoktató ugyaninnen Hernád-Kércsre helyeztetett át. Helyökre jöttek: Káger József Szepsiből és Novák László Forróról.

(Az ujonan alakult ág. hitv. ev. egyház) S. a. Ujhelyt f. hó 5-én tartott közgyűlésében alakította meg egyháztanácsát. Megválasztott felügyelővé: Hönsch Dezső, gondnokká: Horváth Endre. Prezbiterek lettek: Bárczy József, Fehér Ede, Garai Lajos, Gölner Lajos, Grosse Gyula, Hammersberg Jenő, Kaszner János, Ligeti Bertalan, Matteredny József, Raisz Béla, Spang János, Szeghy Gyula, Thuránszky László és Tomcsányi Márton.

(Eljegyzés) Lövy Adolf ujhelyi könyvkereskedő kedves leányát, Honort, e napokban jegyezte el Meller József fővárosi nagykereskedő.

(Az időjárás) egy két szép nap multán nedves, ködös, egészségtelenre fordult a hét második felében. Olmos esőre péntek reggele havat hozott. Leszámítva a csengő-bongó szánkák vidám zaját, komor a hangulat; olyanféle, amilyenről Petőfi mondotta, hogy — ködös az idő, szürke a meny, mint a bakancsos köpenyeg.

(Városi ügyek.) A város képviselő-testülete mult évi utolsó közgyűlését december 28-án tartotta, mely közgyűlés tárgysorozata következő volt: a városi orvosnak jelentése következtén *Gensovis* Zsuzsanna elmebeteg ellátásával a város főbírája megbízott. A Gyulai Ignác és társa vállalkozóknak a Kazinczy utcában az Olchváry féle házzal szemben lévő csatorna elkészítéséről bemutatott számlája felülvizsgálat végett kiadott s ezzel egyidejűleg a város mérnöke utasított, hogy jövőre a város közönsége terhérc csak a képviselő-testület által elrendelt munkálatokat foganatosítsa. A harmadik honvédkerületi parancsnokságnak a lóter áttelepítése tárgyában kelt átirata felolvastván, megkerestetni rendeltetett a nevezett parancsnokság, hogy mikénti értelmezéséről az előjáráságot értesitse, miután az, az olvasóink előtt ismert 289. számú határozatnak meg nem felel. Olvasott továbbá az italmérsi és fogyasztási adók kibérlése tárgyában a nm. pénzügyministeriumhoz kiküldött küldöttség jelentése; a felolvasott jelentés egyelőre irattárba tétetni rendeltetvén, a küldöttség tagjainak jegyzőkönyvileg köszönet szavaztatott s utiköltségek 75 frtban megállapítván, miután ezen összeg általuk az árvaház alapjának engedtetett át, a most említett célra kifizettetni rendeltetett. A honvéd-laktanya kibővítése iránt

kelt honvédkerületi parancsnokság átirata azon részének, hogy a lakanya kibővítéséhez szükségelt terület átengedése gróf Wallis Gyuláné uradalmi igazgatósága által okmányilag biztosították, a közgyűlésen jelen volt uradalmi igazgató kijelentése szerint a határvonal kijelöléséig elégtelhető nem lévén, felkértem határozatott a nevezett parancsnokság, hogy a határvonalnak a helyszínén leendő meghatározása iránt saját hatáskörében intézkedjék, melynek megtörténte után egy a térrajz, mint a biztosítási okirat haladéktalanul be fog szerepelni a parancsnokság rendelkezésére bocsátatni. A magyar nyelvet és népnevelést Zemplénvármegyében terjesztő egyesület választmányának azon határozata, hogy a kisdédóvó felállítására megszávozott 3000 főssegély az építkezésnek vállalat utjáni biztosítása után fog kiutaltatni, tudomásul vétetett. A gazdasági bizottság a Bereczki-felé vezető uton újonnan épített Ronyva-híd átvételéről felvett jegyzőkönyvet betérjesztvén, az átvétel tudomásul vétetett s vállalkozóknak s leszámolás eredményéhez képest 462 ft 73 kr. hátralekos vállalati összeg kiutaltatott. Ugyancsak a gazdasági bizottság a Kondás-ház eladásáról felvett árverési jegyzőkönyvet bemutatja, mely eladás jóváhagyatván, utasított a város főbírája, hogy egy ezen eladásra, mint a Csoltó-féle belsőség megvételére vonatkozó szerződéseket az ügyész közbenjöttével kösse meg, hogy azok elfogadása iránt a jövő évi február 1-ső napjára kitűzött közgyűlésben határozat hozható legyen; tekintettel azonban arra, hogy a kisdédóvó közelebb a város által kezelt alapból és a vármegye által adandó segélyből fel fog építtetni, a kértrendbeli szerződés elfogadása az ügy sürgősségénél fogva a törvény rendelkezésétől eltérőleg, a képviselő testületi tagok számára való tekintet nélkül fog a fentebb kitűzött közgyűlésben eszközöltetni. A városi orvosnak november havi közegészségügyi jelentése tudomásul vétetett.

(Utburkolások.) A vm. alispánja az ujhelyi u. n. koldus-kut mellett lévő vármegyei kőbányából 250 köbméter kő fejtése iránt, az államépítészeti hivatal által Foltin József vállalkozóval kötött szerződést jóváhagyta. A kifejtendő kő a Kazinczy-utca és a gyártelep felé vezető ut befedésére fog szolgálni.

(Farsangi fecske.) Az ujhelyi polgári olvasókör, mint értesülünk, az idej rövid farsangban és pedig valószínűleg febr. 1-én batyubált szándékozik rendezni a városi színházteremben. Figyelmes és ügyes rendezéssel e multság a legsikerültebb epitetonra tarthat számot.

(Táncmultság.) A magyar északkeleti vasut tisztikara f. évi február 1-én az itteni indulóház kezezőtermében az elszerencsétlenedett vasuti alkalmazottak segélyezésére alakult alap gyarapítására táncmultságot rendez. A meghívók legközelebb szét fognak küldetni. A jótékony és humánus cél iránt való tekintetből különös súlyt fektetett a rendezés arra, hogy a multság kedélyes és házias jellegű legyen, miért is kéri a résztvevő hölgyeket, hogy egyszerű öltözetben szíveskedjenek megjelenni.

(A mádi választókerületben) f. hó 10-én egyhangú választás volt. Székely Károly, a függetlenségi párt jelöltje visszalépvén, Bernáth Béla mérsékelt ellenzéki programmal országgyűlési képviselőnek kikiáltatott.

(Kossuth Lajos) hazánk nagyfiát a sárospataki főiskolának érdemes tanári kara újví üdvözlő irattal kereste föl. Tanár és diák, írja a Sárospataki Lapok, régóta édes büszkeséggel emlegeti azt Sárospatakon, hogy Kossuth Lajos is ennek a vén iskolának volt egykori növendéke. Mikor közelebb a Turinba zárandoklók serege szervezkedni kezdett, egy szűkebb kört az a szép gondolat foglalkoztatott itt, hogy most volna ideje, valamilyen szerény alakban, bebizonyítani Kossuth Lajos előtt, hogy az egykori jurista képét 70 év zivatarai sem törölték ki itt a szívekből. Ez a szép gondolat akkor nem ölthetett testet. Kun Pál a tanári karnak mult évi december 7-én tartott gyűlésében szóba hozta, hogy Kossuth Lajos pataki diákságának 70-ik évfordulója alkalmából fejje ki valamiképpen a tanári kar az egykori diákkal való lelki szövetségét. Így készült az újví üdvözlő irat, melyet Kun Pál fogalmazott, Obendorf Gusztáv rajztanár rond-betűkkel ékesen leirt, Posner műintézet pedig díszes táblázatba foglalt. Az üdvözlő irat címlapja a főiskola címerével s helyenkint pompás kezdő-betűkkel van ékesítve. Mellékletét képezi a szerény, de csinos műnek az 18¹⁹/₂₀-ik iskolai évben készült beiratkozási naplónak Ballagi Géza dr. akadémia és közigazgató által hitelesített másolata, melyről a negyedik éves togátusok névsorában a 72 tételszám alatt olvasható ez: »Lud. Kossuth, aetas: 17. religio: a. c. nómína parentum vel curatorum: Ladis. locus habitacionis: Kázmér, Cottus: Zemplén, conditio civilis: nob.« (Kossuth Lajos, életkora: 17, vallása: ágostai hitv. atyja neve: László, lakóhelye: Kázmér, Zemplénvármegye, polgári állapota: nemes) Megemlíti még, hogy Kossuth Lajos 86 társa közül hetedmagával a legfiatalabb, vagyis akkor 17 éves volt. — Szeretjük hinni, hogy az agg remete, egykori pályatársainak hosszú névsorán élgondolkozva szinte meg fog ifjulni a boldog júrista-kornak örökké kedves emlékeitől Ugy legyen

(Halálozások) Kükemesy Péter gálszécsi járási árvagyám, 1848/49-es honvéd, ki a multban szolgabírói és egyházi vármegyei tisztségeket is viselt, meghalt. Temetése az ág. hitv. ev. egyház szer-tartásai szerint f. hó 7-én Gálszécsen nagy rész-vétellel ment végbe. Nyugodjék békében! — Sáros-patakon f. hó 7-ér temették el az ev. ref. egy-ház szer-tartásai szerint általános részvételt közt a város legöregebb lakóját özv. Baksay József né sz. Fősz Julianna asszonyt, életkorának 91-ik évében. Aldás poraira! — Kovács István ujhelyi polgártársunkat súlyos vesztés érte; felesége, ki hatvan éve dacára friss erőben, jó egészségnek örvendett, f. hó 10-én szívvelütés következtében meghalt. Kovács József dr. a salgó-tarjáni vasgyárak és bányatelepek főorvosa édes anyját, négy kis unoka nagy-nyáját gyászolja az elhunytban.

(Öngyilkossági kísérlet.) Az Ujhelyben állomásozó huszárszázad Vajda nevű szakaszvezetője, állítólag feyelemi büntetése fölötti szegényében, f. hó 10-én, az ágya lepedőjéből csavart kötélre felakasztotta magát. Társai azonban idejkorán észre-vették, levágták s így életben maradt.

(A n.-mihályi multságáról) tudósítónk pótlólag a következőket jelenti: Téli volt a baluuk, de csak künn, mert oly szép virágokból álló csokrot, koszorut ritkán fűzhet össze Karnevál bátyánk. Nem hiszik? Ime a virágok: Baján Mariska; Balogh Mariska, Bartus Irén és Gizella, Bodnár Ilka, Chyzer Etelka és Margit, Dercsényi Tekla, Firley Adélka, Fleischner Anna, Gulácsy Margit, Hrivnyák Mariska, Komszky Flóra, Kiffovits Gizella, Lavotha Ilona, Marmorstein Malvin, Szentlélek Margit, Szladek Mária, Takács Margit, Thomán Blanka és Paula, Tichy Erzsike, Viczmándy Irma, Vinternitz Nora és Ida, Weisz Irén, Weiszauer Bella. Asszonyok: Ambrózy Nándorné, Balogh Gézané, Bartus Boldizsárné, Czibur Bertalané, Dr. Chyzer Kornélné, Dercsényi Kálmáné, özv. Doradzil Edéné, Firley Károlyné, Dr. Fleischner Samuné, Fröhlich Gyuláné, Hepp Hugóné, Dr. Russayné, Kiffovits Károlyné, Legeza Istvánné, Machnik Andorné, Dr. Pogány Geróné, Dr. Raisz Gedeonné, Rakovszky Aladárné, Romátkay Lászlóné, Schwarz Mórné, Szladek Károlyné, Takács Istvánné, Tichy Józsefné, Dr. Thomán Dávidné, Vérffy Károlyné, özv. Viczmándy Mórné és Vinternitz Vilmosné. A négyeseket 30—32 pár táncolta. Ugy-e ez is nagy ritkaság? Manapság 32 táncost összehozni! Ne is tessene hinni, hogy ezt mi magunk szolgáltattuk; segített rajtunk Ujhely, honnan 15 kitűnő táncos jött fel. De nem is bánták meg; mulattak jövedvel reggeli 1/8 óráig, mikor a nap sugarai az ablakredőnyökön át kíváncsian kandikáltak a terembe. A termet Pogány Gerő dr. jeles dekoratőrünk egyszerűen, de izlése sen, csinnal díszíté. Az est ugy anyagi mint erkölcsi sikerében főrése van Kapy Lajos derék albiráknak (Ugy-e bár irigyl Ujhely?), ki sem időt, sem fáradságot nem kímélve, igyekezett rendezői tisztségének megfelelni. — A nyilvános számadás ez: Jegyekből bevétel 289 ft 50 kr., felülfizetésből 81 ft 46 kr., összesen 370 ft 96 kr. Kiadás 146 ft 85 kr. Tisztán maradt 224 ft 11 kr. — Felülfizettek: Widder S. 1 ft 50 kr., Popper I. 1 ft 50 kr., Neuwirt D. 1 ft 50 kr., Legeza I. 50 kr., Egreczky M. 50 kr., Pilissy L. 1 ft 50 kr., Glück M. 50 kr., Löfler N. 50 kr., Firley V. 50 kr., Lenk A. 2 ft, Fleischer S. dr. 50 kr., Füzesséry P. 50 kr., Szeghy E. 1 ft, Rakovszky A. 1 ft, Sztáray S. gr. 2 ft, Sztáray A. gr. 8 ft 50 kr., Sztáray V. gr. 2 ft, Takács I. 2 ft, Ambrózy N. 5 ft, N. N. 50 kr., Lehoczky M. 50 kr., Lehoczky Bertha 2 ft, Gulácsi V. 1 ft 50 kr., Szladek K. 2 ft, Pogány G. dr. 3 ft, N. N. 50 kr., Találtatott 10 kr., Balogh G. 3 ft, Köröskényi E. 2 ft, Blum Zs. 1 ft 50 kr., Tahy B. 1 ft 50 kr., Gezi I. (Pelejte) 1 ft 50 kr., Füzesséry T. 3 ft, Ferenczy E. dr. 9 ft, Landesmann B. 1 ft 60 kr., Rosenberg I. 1 ft 66 kr., Kapy L. 2 ft 50 kr., Egy jökedvű társ 4 ft 10 kr., Obláth Mór dr. 2 ft, Hajdinger I. 5 ft. Összesen 81 ft 46 kr.

(Négyesületi gyűlés.) Gálszécsről írják: Nincsen oly csekély hely a világon, hol tér s alkalom nem nyílnék a nemesszívűsége s jótékonyására, az emberek e legszebb tulajdonságaira. Különösen jól esik a segedelem ily szűk s nehéz időben, mint a mostani tél. Ilyenkor kétszeresen érzi a szűkös-ködő embertársainak könyörületeségét. — Mult hó 30-án ismét tanui voltunk, mit bir, habár csak kevesek egyesült erejével a jótékonyaság. Fájó szívvel látja az ember télen a rosszul öltözött gyermekeket iskolába sietni. De mi haszna a szegénynek, akár mennyire is sajnáljuk, ha nem segítünk nyomorán? Nem késett azonban a gálszécsi izralita négyesület segítségével. Egyes tagok önmegtagadással jártak be a kis helységet s mindenütt szives adakozókra találtak, úgy, hogy ha a községnek nem is valamennyi szegény gyermekeit, de legalább egy részét felruházhatták. A fentemlített napon, délután 3 órakor, összegyűlt az egyesület s buzgó titkára, Schwarz Ignác dr. az elnök, Schwarz Ignác névben felolvasta a befolyt s felhasználni pénzt összegét, egyszersmind lelkesen köszönte meg a tagoknak áldozatkészüket, kérévén őket, legyenek továbbra is kitartók a jóban s enyhítsék, tőlük telhetőleg a nyomort. Erre belépett a vadonatúj meleg ruhába öltöztetett 12

lányka, kik valamennyien az állami elemi iskola tanuló. Egyik közülök magyar nyelven köszönetet mondott a jótévknek, kik könyvelábadt szemmel nézték az örömtől sugárzó gyermekeket, kiknek a hidegtől most már nem kell félniök. Ezután az általános tisztújítás következett. Az előbbeni tisztviselők s választmányi tagok egytől-egyig s egyhangulag újra megválasztottak, ami arra mutat, hogy mindnyájan birják az egyesületnek osztatlan bizalmát. Végül kedélyes uzsonna fejezte be a gyűlést. Szeretettel és nyájas társalgásával minden jelen voltat lekötöztet az elnöknő, ugyszintén a kedves háziasszonyok: Grünfeld Izraelné, Klein Adolfné, Altmann Jakabné fáradhatatlan készséggel látták el a vendégeket, köztük a felségített szegény gyermekeket is. Az idő oly gyorsan telt, hogy észre sem vettük, már az óra hetet mutatott. Aki figyelemmel kísérte a társalgást s olvasni tudott az arcokról, tapasztalhatta, mily boldogító érzés a jótékonyaság. Ragyogott ott minden arc, s elégedetten távozott onnan mindenki: ajándékozó és megajándékozott. Adjon az Isten erőt s kitartást a gálszécsi maroknyi négyesületnek, hogy még sok szegényt felsegíthessen, boldogíthasson s nemes példájával a legszelebb körben buzgó követőkre találjon.

(A szemfájás) B. Zsadány községben s vidékén ijesztő mértékben terjed.

(Gazdátcsere) Gyógy-szertár.) A n.-mihályi realjogu gyógyszer-tart Czibur Bertalantól Tolvay Imre okleveles gyógyszerész megvette.

(Lakodalom) Répási Károly bodrog-olasz község birájának leányát, a falu szép Juliskáját, e hó 7-ikén vezette oltárhoz Tomkó András ottani leendő urassági kulcsár. Lakodalom oly fényes volt, hogy ritkítja párját hét falu határában. A fiatalokat a menyasszony testvére: Répászi Lajos, jászói pap, eskette,

(A pestmegyei bál) a farsang legnagyobb és legfényesebb multsága, ez idén utolsónak marad, de csak a megtartás idejére nézve, mert hogy a teljes siker s a kellemes visszaemlékezések tekintetében újra és ismét első lesz, ehhez régi hírneve után kétség nem férhet. A farsang utolsó felében, február 11-én tartatik meg, azért ily későn, hogy a trónörökös halála okozta gyász-év az időre letelvén, a főnemesség, valamint a magasrangú polgári és katonai méltóságok a bálban inkább résztvehessenek; másfelől pedig azért, hogy a most nem kevésbé rettegett influenza akkorra remélhetőleg visszavonulván hazajába: mi se tartsa vissza feljövételében a már megtartott balokon annyira hiányzó vidéki intelligenciát. A bál előreláthatólag most is országos jellegű lesz; megtartására vonatkozó s biztos forrásból merített hírnök, azt hisszük, jó fogadtatásban részesül a fiatalság körében.

(Asszonyszöktető ör.) Smitt György bodrog-olasz vasuti pályáor ráunván az ő kedves oldal-bordájára, új feleség után nézett s talált is az ottani urassági kovácsnak négy élő gyermekkel megáldott élettársában, kit aztán rábeszélte, hogy vele együtt Amerikába vitorlázék. A szökési terv jól kikövacsolva és a 300 fnyi utraváló pedig a hűtelen menyecske kebelébe rejte már készen volt. Az indulás napját jan. 1-ére tűzték ki. A kovácsné az ő bamba férjét rávette, hogy menjen el pár napra falkusi rokonait meglátogatni. Majsztruram úgy tett, mint ravasz felesége diktálta, az asszony meg, hogy kimutassa hitvese iránt való lángoló szeretetét, kedves férjecskejé jó kikészítette, még a hajuszát is szépen kipederkte, azután a hat óras vonathoz kikísérte, ott turbékoló gerle módjára össze-vissza ölelte, csókolta, jó utat, jó multságot kívánt neki. Ezalatt Smitt uram a kovácsné szívszakadva várta s nem hiába várta. Rövid csókszűret után hajrá módra hozzáfogtak a pakoldáshoz. Amde emberrel szokott megtörténni, hogy szerelme egébül — mély pokolba szédül. A gyermekek keserves sirásra fakadtak. A cseléd meg a kovácsinas lármát csaptak, összefutnak a szomszédok, megérkezik a bírós, s lesz nagy zűrzavar a háznál. Az idegen szekeres kerekét old és Smitt az irhaját féltve elinal, a menyecske kétségbeesve nekiszalad a Bodrognak, de az szerencsétlenségére be van fagyva. A bírós parancsára két ember elfogja, be-kíséri s őrizet alá helyezi. A kis bírós sűrűnyel fut Patakra s még az éjjeli vonattal haza telegrafálják majsztruramát, aki nagy triumfussal hatalma alá hajlítja tőle elgöribített oldalbordáját. Smittet a csendőrség keresi, az együgyű kovács pedig most afölött elmélkedik, amit neki a bírós uram mondott: az asszony verve jó!

(A pipa áldozata) Tolcsváról írják a következő borzalmas esetet: Major Miklós ottani lakos vidám pipászó mellett boros hordókat eresztgetett le a pincébe. Hogy — hogy nem munkaközben megcsuszott a pince lépcsőjén, a hordó elütötte, s a pipa oly szerencsétlenül verődött tor-kába, hogy a pipászár a szerencsétlen ember nyakát átdöfte s rögtönös halálát okozta. Temetése nagy részvétellel ment végbe. A halotti gyülekezeten hangos zokogás vett erőt, mikor látta a kopersónál álló öt kiskoru árvát, kik jó édes atyjukat jajkiáltásokkal siratták.

(Kivándorlók nyomora.) Egy Amerikába indult hajón, melyen hatszáz család utazott, oly

embertelenül bántak a kivándorlókkal, hogy közülük utközben 17 gyermek és 11 asszony meghalt, 70 kivándorlót pedig a hajó megérkezésekor kórházba kellett szállítani. A szerencsétlenek utközben a legrosszabb, legromlottabb eledelt kaptak s állati bánásmódban részesültek.

A Képes Családi Lapok* szépirodalmi és ismeretterjesztő képes hetilap már tizenegy év óta küzd hazafias lelkesedéssel és kitartással nemzeti irodalomunk bástyáján, már tizenegy év óta lobogtatja a nemzeti művelődésnek s izlés nemesítésnek a zászlaját, s most is, a midőn Brankovics György jeles szerkesztése mellett már tizenkettedik évfolyamába lép legelőkelőbb, a legkitűnőbb írók és ironok műveivel indul — a nemzetiségünket még mindig fenyegető s hazánkat sáska rajként előzőnő német szépirodalmi lapok elleni hadjáratra. A Képes Családi Lapok* munkatársai: Jókai Mór, Tolnai Lajos Mikszáth Kálmán, Dalmady Győző, Temérdek (Jeszemley Dániel), Lauka Gusztáv, Brankovics György, Rudnyánszky Gyula, Pósa Lajos, Prém József, Dr. Sziklay János, Palágyi Lajos, Inczedy László, Muray Károly, Méry Károly, Petry Mór, Dr. Roditzky Jenő, Benitky Bajza Lenke, Büthner Lina, Nagyvárady Mira, Kuliffay Benitzky Irma, Hevesiné Sikor Margit, Fanghné Gyujtő Izabella, Gaál Karolin, Karlovcsky Ida, Harmath Lujza, stb. stb. Vajjon ki cserélne fel ez előkelő szellemű kamatok termékeit a külföld műveivel! Magyar ember bizonyára nem! S a magyar nő még kevésbé. — A Képes Családi Lapok* az összes szépirodalmi lapok között legelőkelőbb s legváltozatosabb. Tartalma az irodalom minden válfaját felöleli; képei a leghíresebb festők műveit mutatják be; *Hölgyek Lapja* című dívat melléklete a legújabb divatképeket hozza s a növelés az egészség, a gazdaság a kertészet s a konyha téren nincs oly kérdés a melyet ne tárgyalna. Regény melléklete, három négy eredeti regényvel ajándékozza meg évenként előfizetőit. *Zöldborítéka* telve van mulatótató apróságokkal s talányokkal, melynek megfejtői értékes jutalmakat kapnak; s a Képes Családi Lapok* dacára e sokoldalúságnak mégis bátran kezébe adhatók a család minden rendű és koru tagjának, dacára gazda tartalmának mégis a legelőkelőbb szépirodalmi képes hetilap előfizetési ára. *Hölgyek Lapjával* s a *Regénymelléklettel* együtt egész évre 6 ft félévre 3 ft negyedévre 1 ft 50 kr o. é. s a kiadó hivatal (Budapest, nagykorona utca 23 sz.) melyhez az előfizetések legcélszerűbben postautalványon intézendők, kívántra bárkinek ingyen és bérmentve szolgál mutatószámokkal. 4-6

Egyesületi élet.

Nyilvános nyugtázás.

a s.-a. -ujhelyi árvaságyelőző és jótékony egyesület pénztárába f. évi december 20-ától 31-éig történt befizetésekről.

1. Az árvaház javára rendezett műkedvelői színi előadás tiszta jövedelmeként beszállított Polányi Gyula úr 175 ft 95 krt. A »Zemplén« kiadóhivatala újví üdvözlők megváltásából beszállított 40 ftot. Czibur Bertalan úr adománya 1 ft 50 kr. Kir. törvényszéktől Dr. Nagy Armin és ifj. Reichard Mór uraknak ideajándékozott tanudija 6 ft.

2. Fehérvári Istvánné úrnő 30 ftos alapítványának második részlete 10 ft. Dr. Szepessi Arnold úr 100 ftos alapítványára harmadik 25 ft.

3. 1889-iki rendes tagdíjat, egyenként 3 ftot fizettek: Boruth Elemérné, Meczner Mór, Ármágyi Jánosné, Biringer Artúr, Boronkay Györgyné, Dongó Géza, Fonyi Árpádné, Kovácsy Pál, Major Istvánné, Pintér Ferenc, Sziráky Barna, Keresztessy Lajosné, Kossuth Lajosné, Farkas Istvánné. A pénzüntézetektől 1889-iki II-ik félévi kamatok 197 ft 65 kr, összesen 498 ft 10 kr., a régiebb kimutatással együtt 9687 ft 26 krajcár.

S.-a.-Ujhely január 10. 1890.

Chyzer Kornél.
egyleti pénztárnok.

A sárospataki ev. ref. főiskola hittanhallgató ifjúsága által — saját egyesülete alaptökéjének gyarapítására — 1890 január hó 5-én rendezett táncest alkalmával felülfizettek: Br. Vay Miklós, a tisztáninneri ref. egyh. ker. főgondnoka 50 ft, Meczner Béla, az a.-zempléni ref. egyházmegye gondnoka 10 ft, Kun Zoltán dr. 5 ft, Kolber Ferenc (Homrod) 1 ft, Rác Lajos 1 ft, Zboray Károly 2 ft, Dezső Lajos 1 ft, Juhász János (Erdő-Bénye) 1 ft, Zsindely István 1 ft, Hodinka Agoston 1 ft, Harsányi Károly dr. (T.-Lök) 1 ft, Takács István (Örmező) 3 ft, Bálint Dezső 5 ft, Pataky Pál 1 ft, Pásztor Sámuel 1 ft, Ballagi Géza dr. 3 ft, Hodossy Béla 1 ft, Maklár P Miklos 1 ft, Trócsányi Bertalan 1 ft, Nagy Gusztáv 4 ft, Czékus István (Ujhely) 1 ft, Macskássy Sándor 1 ft, Opicz Sándor 1 ft, Gerenday Sándor 1 ft, Nagy Gábor 1 ft, Orbán József 2 ft, Szinyei Gerzson 2 ft, Kun Béla 3 ft, Kun Pál 2 ft, Radácsi György 3 ft, Meczner Gyula (Hotyka) 5 ft, Kérészi István 3 ft, Kovácsy Sándor 1 ft, Réczkevy Károly (Aszaló) 1 ft, Sebeők István (Ujhely) 1 ft, Hajdu András (Báj) 1 ft, Buza János 2 ft, Szentpétery Sámuel (Pelsőcz) 2 ft. A felülfizetések összege: 127 ft. Fogadják mindazok, kik egyesületünket kitűzött céljához ezen kegyes adományokkal is közelebb juttatták, legforróbb köszönetünket.

Kelt: S.-Patakon, 1890 jan. hó 10-én.

az egyesület nevében:

Benke István,
b. b. ellenőr.

Réz László,
pénztárnok.

KÖZGAZDASÁG.

A posta-intézmény új üzletága.

Az a nagyszabású újítás, melyet Baross Gábor miniszter új-évtől fogva a posta-takarékpenz-

tár szervezetében a cheque- és clearing-forgalom (olv. csek és kliring) behozatalával létesít, hivatva van népszerűsíteni és a nagy közönségnek megszólítani mindennapos használatába bocsátani egy oly fizetési rendszert, mely a nyugati államokban s különösen Angliában nagyon szokásos. E rendszer alapja az, hogy kisebb-nagyobb fizetések, melyeket bárki, de különösen üzletemberek, a közönséges életben teljesíteni szoktak, nem készpénzben eszközölnének, hanem cheque-el, amely nem egyéb, mint egy bemutatóra szóló utalvány, melyet a postatakarékpenztár mindenkor és mindenütt készpénzre bevált.

Ilyen cheque-et természetesen csak az bocsáthat ki, akinek a postatakarékpenztárnál betétje van. Ennélfogva, aki a cheque forgalomban résztvenni kíván, ezt a postahivatalnál egy, ingyen eléje adott nyomtatványon bejelenti, kérvén, hogy részére számlát nyissanak, neki cheque lapokat tartalmazó könyvecskét és befizetési lapokat küldjenek. E kérelemmel egyidejűleg a cheque-könyvecskéért 1 ftot kell a pénztárnak küldeni. Nehány napra reá a postatakarékpenztár értesíti a felet, hogy részére számlát nyitott és megküldi neki a cheque-könyvecskét, egyuttal felszólítva az illetőt, hogy terjeszse fel, miféle aláírást fog használni a cheque-ken? Ez azért szükséges, mert a cheque kifizetésénél össze kell hasonlítani az aláírásokat, vajjon egyeznek-e? Ugyanekkor a postatakarékpenztár felhívja a felet, hogy fizessen be 100 ft törzsszöveget. Ez a 100 ft azon legkisebb összeg, amelynek érintetlenül kell maradni és amely fölött a cheque el rendelkezni nem lehet addig, amíg az illető a cheque-forgalomban résztvesz. Ezért aztán 2% kamat jár a 100 ft után. Ha pedig valaki nem akar résztvenni a cheque-forgalomban, két hétre felmondja a 100 ftot, melyet kifizetnek neki. Minden félreértés kikerülése végett jó lesz megjegyezni, hogy a cheque-et a postatakarékpenztár nem fizeti ki, ha kibocsátása után több, mint 15 nappal mutatják be és főleg akkor, ha a cheque kibocsátójának számláján nincsen fedezet. A cheque tehát csak annyiban képez fizetési eszközt, amennyiben a postatakarékpenztárnál fedezete van; merthízen ha nincsen valakinek a számláján pénz, miből fizesse a postatakarékpenztár a nála bemutatott utalványt?

Amikor a fél a cheque-forgalomba felvétetik, egyidejűleg ugynevezett befizetési lapokat kap, melyekért darabonként 1 krt kell fizetni. A befizetési lapok arra valók, hogy a fél azokat szétküldhesse az adósainak, akikről pénzt vár. Az adósok, ahelyett, hogy pénzes levéllel vagy postautalványon küldenék a pénzt, egyszerűen kitöltik a befizetési lapokat, melyek portómentesen továbbítanak. Ezáltal megtakarítják a pénzküldéssel járó postadíj, és nem kell tartani attól, hogy a pénz utközben elvesz, mert a befizetési lap pótolja a postautalványt. A dolog tehát úgy áll, hogy a cheque-el csak az a számtulajdonos fizethet, akinek fedezete van a postatakarékpenztárnál, ellenben ez utóbbinak javára akárki küldhet bérmentesen pénzeket a befizetési lapok útján. Az ilykép befolyó pénzeket a postatakarékpenztár a cheque számtulajdonos javára írja.

Kapcsolatos a cheque-forgalommal a clearing-forgalom, bár e kettőt összekötni nem okvetlenül szükséges. Értjük pedig clearing alatt azt az eljárást, hogy a postatakarékpenztárnál számlával bíró ügyfelek közti fizetések nem készpénzzel egyenlítetnek, hanem átkönyvelés útján rendeztetnek. Pl. ha Péter egy 100 ftos cheque-t bocsát ki Pál javára de Pálnak szintén van cheque-számlája a postatakarékpenztárnál, akkor Pálnak nem szükséges a cheque kifizetés végett bemutatni, hanem a postatakarékpenztár a Péter számlájáról 100 ftot leír és a Pál számláján hozzáír. Ebből áll a clearing lényege és mentül nagyobb a cheque számtulajdonosok száma, annál nagyobb jelentőségre emelkedik a clearing-forgalom, amely, mondhatni, tetőpontját képezi a kifejtett hitelrendszernek. A clearing-forgalomban való részvétel feltételezi azt, hogy tudva legyen a cheque számtulajdonosok névsora, erre való tekintettel a postatakarékpenztár folytonosan köztudomásra fogja hozni a cheque számtulajdonosok névsorát, amely összeállítva külön füzetben kapható.

A fentebbiekben elmondottuk a cheque- és clearing-forgalomról a legszükségesebb tudnivalókat. A kereskedelmi miniszter áthatva az ügy ismertetésének és terjesztésének nagyfontosságát, sok ezer példányban népszerű röpiratot készített, mely ingyen kapható minden postahivatalnál

Figyelmeztetnek mindazon tenyésztők, a kiknek eladó bikáik vannak, hogy azokat a születési évöknek, leszármazásuknak és áruknak megjelölésével a gazdasági egylet elnöségéhez az 1890. évi január hó végeig jelentsék be. Azok megvizsgálása és elhelyezése iránt az intézkedések február havában fognak megtörténni.

Felhívom egyszersmind a közönséget, hogy a melyek bikaszükségletüket a vármegyei gazd. egylet útján akarják besze-

rezni, ebbeli kérelmüket a f. évi február hó 10-ig a gazdasági együlethez adják be. Kérvényükben lehetőleg jelöljék ki a tenyésztőt, a melyből akarják bikáikat beszerezni.

S.-a.-Ujhely, 1890 évi január hó 7-én.

Viozmány Ödön,
gazd. e. h. elnök.

Közírré tétetik, hogy a vármegyénkben uralgó nagy takarmány hiányon segitendő, Békésvármegyéből, 5—6000 mtr mázsa fiatalon vágott jó minőségű zabos búkköny és muhar széna 1 ft 20 kr potom áron ott helyben, a vasuti állomástól 1/2 és 1 1/2 órányira fekvő uradalmi majorokban beszerezhető. A széna leszállított fuvardijánknak megtudására a megfelelő lépések az országos tariffa bizottságnál általam ez alkalomból megtétek. Legcélszerűbb volna több gazdának szövetkezve egy-egy vagon szénát megrendelni, egy széna prést ha lehet kibérelni — vagy venni — és így préselt állapotban a szénát hazaszállíttatni.

Bővebb felvilágosítással és közbenjárással szolgál:

Löcherer Andor,
vm. gazd. egyesületi titkár.

CSARNOK.

Szegény legény szerelme.

Oh mi terhes, oh mi kinos
Távol lenni, lelkem, tőled,
S határtalan messzeségből
Sovárognom hirt felőled.

Oh ha tudnád, mily örömmel
Repülnek el hozzád, hogyha
Szárnyam, avagy legalább is
Vasuti kölcsömöm volna.

Ujhelyi Sándor.

Utazási levél a jövő századból.

Sátoralja-Ujhely, 1990.

Kedves Földim!

Hosszas szünet után folytatom utazási leírásomat.

Meg vagyok győződve, hogy, mint velem történik, te is megőrülnél, ha látnád a határvármegyének szép fejlődését, hol a magyarosodás, a közművelődés, a társadalmi élet teljes virágzásban van. Zemplénavármegyének kies székvarosáról, S.-a.-Ujhelyről, annál inkább szeretnék néked hű képet adni, mert bizonyára még te is emlékszel az öregek beszélgetéseire, kik Ujhelyt valódi Abderának festették.

Élt a múlt században itten egy író. Boruth Elemér-nek hívták, aki az ujhelyi »kupak tanács«-ot így jellemezte: »Hosszu kecskelábas asztal mellett pőpázó honfiak gubbasztanak; a füst oly belterjesen tömeges, hogy két kisbíró nem győzi lapáttal kihányani az ablakon. A toronyóra kün bár 12-öt mutat, nagynehezen kilencet ver.«

Lehet, hogy az ő fiatal korában, mikor itt élt, tényleg ronda egy lészek volt ez az Ujhely; de hát annak hova-tovább száz esztendeje lesz és azóta nagyot fordult a világ kereké.

Ujhely a felvidéki városok közül a legcsinosabbakhoz tartozik, akár fekvésénél, akár a lakosság és hatóság intelligenciájánál fogva. Magas hegyláncolat alján épült, vidéké egészséges s termékeny. Erről nem szölok bővebben, minthogy téged inkább a városok kulturális fejlődése érdekel.

A lakosság minden ízben magyar, bár a legtöbben tudják a német s egyéb nyelveket is. A múlt században a zsidóság még azon a furcsaságos német nyelven társalgott, mely talán a legcsunyább zsargon az összes német dialektusok között s ma már csak Galiczia egy-két vidékén, ott is elvétve, divik. Ujhely utcáin nem hallani többé ezt a csufondáros nyelvet, mert a 20,000 főnyi lakosság felekezeti különbség nélkül itt egy szál magyarok. E körülmény okozhatta, hogy a társadalmi életből kiveszttek a klikkék, kasztok, osztályok, hanem a tisztességes emberek minden gyermekes elfoglaltság nélkül érintkeznek egymással. A jó társas életet elősegítik a kaszinók, melyek a kaszinók helyiségeiből kiszorult a kártyajáték, helyét elfoglalta az olvasási kedv az olvasó-szobákban, a közügyeknek nyugodt tárgyalása és megvitatása a társalkodó-termekben. A kaszinók kiszorították a kávéházakat, ahol régente a munkakerülők gyülekeztek és többnyire azon a bizonyos furcsaságos német nyelven oly éktelen zsvajt és veszekedést csaptak, mint akár a korcsmában.

A nevezetes épületek közül megemlítem a főtéren épült palotaszzerű vármegyeházat, mely minden kényelemmel és csinnal van berendezve. A régi vármegyeház nagyon érdekes lehetett. Ugy hallottam, hogy egy itt járt angol ember megvette és most arheológiai muzeumának legérdekesebb részét képezi. A vármegye székháza mögött van a szép

arányokban épült javító-intézet. Ennek helyén a régi börtön oly nagy volt, mintha a félvármegyére számított volna annak tervezője. Helyén a mostani javító-intézet szép kert közepén áll s teljesen megfelel humanitárius hivatásának. A vármegyeháztól nem messze áll a római kath. templom, szabadon és fontos céljához méltó diszben. Környékéről a csapszékeket, lebujokat, ronda mézarszékeket a haladó idő szele elfújta. A főteret két szobor-mű díszíti; az egyik a város szép kutja, a másik — impozáns alkotás — a templom megegyező csinos kis kert közepén *Kossuth Lajos* halhatatlan emlékeztető hazánkfiát ábrázolja. A harmadik és negyedik szobor-műnek (II. Rákóczi Ferenc, Kazinczy Ferenc, szobrainak) létesítését most propagálja a minden szépért, jóért és magasztosért lelkesedni tudó polgármester.

Említést érdemel az új színház a Kossuth-szobor szomszédságában. A régi színház most „*naszárenus-templom*.” Monumentális egy épület a főgimnázium, mely a város és vidék lakosságának nemes áldozatkészségéből keletkezett s a jövő évben készülnek évszázados ünnepét megülni. Az épületben nyilvános könyvtár is van.

A város határán a Ronyva-patak folyik, melyről sok mindent hallottam. Sok idővel ezelőtt a víz nem tudni miért, medréből kivészett. A nép már a mult század végén évekig sürgette hiába a Ronyva szabályozását; hanem egyszer kolera útven ki épen a poshadt vízből kigázoló baktériumok folytán, a lakosság fellázadt, s az „*caucien*” régmé- táblabírói uralmát megdöntötte. Az új hatóság teljes buzgalommal fogott a város rendezéséhez, s így a Ronyva szabályozás is kitünően sikerült. A víz most szépen folyik; a hidakon és a partokon bátran sétálhat az ember s nem kell félnie, hogy esetleg a nyakát szegi sétálás közben. Általában a közegészségről kitünően van gondoskodva, a csatornázás, az utcák burkolata mintaszzerű és a várost nem egyszer seprik, mint régenté tették hetenként.

Az értelmiség terjesztésére a városban s a vidéken sokat fáradozott a magyar nyelvterjesztő és közművelődési egyesület, melynek minden tehetsős polgár tagja. Az egyesület hosszú időn át fenállott tisztán a magasabb körök s hivatalnokok által támogatva; a polgárok közül azok is sajnálták a csekély tagsági díjat, kik pl. képviselőválasztáskor véres szájjal a szélső hazafiság mellett tüntettek. Most nem üres frázisokban mutatják ki a hazafiságot, hanem a műveltség befogadásával és terjesztésével s nem sajnálják filléreiket a haza oltárára.

A humanizmust is szépen felkarolták. Nincseu ugyan minden felekezeten külön, roszabbnál roszabb kórháza, de létesült egy nagy közös kórház, mely kielégítheti az összes felekezetek igényeit. A kórház mellett szép kerttel bíró vármegyeyi árvaház van, melynek létesítése egy a mult században Ujhelyen élt tudós és humánus főorvos ügybuzgóságának köszönhető. Községi közös iskolája pedig olyan karban van, hogy a fővárosba is beillenek.

Mindezekből láthatod, édes barátom, hogy Ujhely nem Abdera többé, hanem olyan rendezett tanácsos város, minőnek Zemplénum megye székhelyének már réges-régen kellett volna lennie. A régi nyomorult gazdálkodást szépen kiheverte s rohamos léptekkel halad nagy jövője felé.

„Crescat, floreat!”

Isten veled!

Mikrosz.

HUMOR.

Apal gyöngédség.

Egy gazdag kereskedő karonfogva sétál leányával.

— Papa, mondd csak, mikor még a mamával sétáltál így leánykorában az utcán, miről beszélgettetek?

— Rólad, kedves leányom.

Hirdetés hirdetés hátán félig-meddig letépve ilyen értelmű dolgokat tartalmaz:

Köhögés, nátha,

lábfcamodás, vizibetegség, tyukszem,

és több efféle kedélybajok

csak az általam feltalált és szabadalmazott, legfinomabb kocscikenőccsel gyógyíthatók.

Óvakodjunk a hamisításoktól!

Egy jó erkölcsű majom,

ki a kettős könyvitelt alaposan érti, zongora és citera-órákat ad naponként 2—4-ig

Kivételes esetekben köbméterenkint is eladó.

Egy 93 éves hajdon

ki korán árvaságra jutott

és a „Milord” névre hallgat, kéri a könyv-riületes emberbatátokat, hogy őt örökbe fogadni sziveskedjenek.

Néhány magányosan álló fiatal hölgy egy élettársat keres.

HIVATALOS RÉSZ.

21241. sz. Zemplénum megye alispánjától.

10 fősolgabíróknak.

Körözüvények.

Körözés végett kiadom.

S.-a.-Ujhely, 1889. dec. 11.

alispán h.

Viczmány Ödön, főjegyző.

I.

Ne terheltsék puhatolni és nekem lehetőleg mentül előbb jelenteni, lakik-e járásában Gécze István nevű egyén?

II.

20403. szám.

A bodrogközi járás fősolgabírájától. Csorba András bolyi lakos uradami mezei kerülő által f. hó 15-én egy két éves fehérszörű fenálló szarvu jegytelen üszötínó bitangásba vétetett.

19,010. sz.

Zemplénum megye alispánjától.

Póthirdetmény.

A s.-a.-ujhelyi határban a Ronyva folyón épült Baksigát kiépítésére vonatkozó muszaki terv, leírás és költségetetés, továbbá a Pap, Baksi, Hartai, Barátszeri és városi malmokra vonatkozó felszerelt vízhasználati bejelentések, az összes malmok és Ronyva meder rendszerét tárgyzó egy-séges terv, az V. ker. m. kir. kulturmézői hivatal szakértői, a Baksigát tulajdona kérdése tárgyában a vármegye tiszti főügyésze által bemutatott jogi vélemények, valamint a 12896. sz. hirdet-mény szerint már 30 napi közszemlére kített ira-tok, továbbá időközben S.-a.-Ujhely város részé-ről 15700. sz. ellenvetések és végül az ügyben f. évi október 3-án és következő napjain tartott tárgyalások és szemlékről felvett jegyzőkönyvek, az összes mellékiratokkal S.-a.-Ujhely város előjáró-ságának 17075. sz. bejelentése szerint a s.-a.-ujhelyi közbirtokosság tagjainak egyenkénti felsorolása folytán újabb 30 napi közszemlére, vagyis 1890. évi január hó 3-ik napjától 1890. évi február 2-ik napjáig a vármegye levéltárában kitétetnek és az ügy folytatódagos tárgyalása határnapjával jövő 1890. évi február 3-ik napjának d. e. 10 órája a vármegye-háza nagytermébe kitézetvén, a tárgyalás vezetéseivel Horváth József tb. főjegyzőt bízom meg.

Miről a 12896. sz. hirdetményben felsorolt érdekelteken kívül. S.-a.-Ujhely város 17075. sz. jelentéséhez csatolt névjegyzékbe felsorolt s.-a.-ujhelyi közbirtokossági tagok jelen hirdetmény kéz-besítése, mennyiben pedig az egyes érdekeltekre nézve a kézbesítés akadályokba ütköznek, a hirdet-ménynek a Budapesti Közlönybe 3 ízben és a helybeli „Zemplén” című hivatos lapban köz-zététel után a vízjogi törvény 163. ált. rendelet 10. §-a értelmében oly felhívással értesítettek, misze-rint a tervezetek és munkálatok tekintetében el-lenvetéseiket a közszemlére kitétel ideje alatt írásban beadni, vagy a tárgyalás alatt szóval elő-terjeszteni annál inkább köteleességüknek tartás-uk, mivel ellenkező esetben a határozat további meg-hallgatásuk nélkül fog meghozatni.

Egyidejűleg az ismeretlen tartózkodású és meg nem idézhető közbirtokossági érdekeltek részére ügygondnokul *Kiss Ödön* s.-a.-ujhelyi ügy-védet ezennel kinevezvén, neveztetet a tárgyalás-hoz megjelenésre és a meg nem jelenő, illetve szabályszerűleg nem intézhető közbirtokossági ér-dekeltség képviselőjében észrevételei és esetleg ellenvetései előterjesztésére felhívom.

A tárgyaláshoz hatósági szakértőtől az V. ker. kir. kulturmézői hivatal képviselője biza-tik meg.

S.-a.-Ujhely, 1889. dec. 23.

1—3

Matolai Etele, alispán.

870/1523. kb. sz. Zemplénum megye közig. bizottságától.

Zemplénum megye közig. bizottságának 1889. évi novem-bar hó 7-én tartott üléséből.

Az utrendőrségi szabály a „Zemplén” című hivatalos lapban a közönség mihez tartása végett közöltetni határozatokat, mely határozat a járasok fősolgabíráinak kiadni rendeltetik.

Kelt m. f.

a főispán, mint a közig. biz. elnöke helyett:

Matolai Etele, alispán.

A közmunka és közlekedési m. kir. ministerium 1871. évi szept. 10-én 13998. sz. a kelt s vala-mennyi vmegye közönségéhez intézett rendelete az utrendőrségi szabályok megtartása tárgyában.

Értésemre esett, hogy több törvényhatóság részéről utrendőrségi szabályok léptettek életbe, melyek sokban különböznek a volt magyar királyi helytartótanács által 1863. évi 75795. sz. alatt kiadott és ezen ministerium részéről 1869. évi március 28-án 2570. sz. a kelt érvényben fentartott szabályoktól. Ennélfogva szükségesnek találtam az említett utrendőrségi szabályok egy pél-dányát mellékelten a törvényhatóságok vala-mennyi közönségének azon felhívással megküldeni, hogy azokat hatósága területén ujjal hirdettesse

ki s közegeit utasítsa, miszerint a szabályok értel-mében szigoruan járjanak el.

Pesten, 1887. évi szept. hó 10.

Br. Kemény.

Utrendőrségi szabály

a magyarországi álladalmi és országutakra nézve.

Hogy azon károknak, melyek az álladalmi és országutakon s az ezeken létező hidakon, mind a közlekedés akadályozása, mind magának az ut-nak s alkatrészeinek rongálása által a személy és tulajdon biztonságára nézve okoztathatnak, eleje vételessék; de egyszersmind az utak és hidak foly-tonos jó karban tartásának érdekében is, követ-kező szabályokat találja a magy. kir. helytartó tanács megállapítandónak.

1. Álladalmi és országos utakon és hidakon minden kerüendő, miáltal az akadálytalan közle-keedés szükségtelen hátráltatást szenvedhetne.

Ennélfogva gondoskodni kell, hogy:

1. az álladalmi és országos utakon járás-keles se nappal, se éjjel ne gátoltassék.

Ha valamely ut mellett köz vagy magán építkezések vannak munkában, melyek miatt a felügyelő hatóság engedélyével állványokat kell emelni, vagy anyagszereket lerakni, ugy minden föltételek alatt egy a járás-kelesre elég széles tér szabadon hagyásáról, vagy hol ez kivihető nem volna, egy másik kellőleg megjelölendő közleke-désnek előállításáról kell gondoskodni.

Éjjel az ily eltorlaszolt helyeken a szükség-hez képest egy vagy több lámpa, különösen látog-otott helyeken pedig őr állítandó fel.

2. Járműveknek az utpályán étetés vagy le-rakodás végetti megállapodása tilalmas. Ehez ké-pest különösen a vendégházak tulajdonosai az udvarokba, fészerekbe, vagy más a szekérutttól eléggé eltávolított állóhelyekbe bejáratról gondos-kodni kötelesek.

3. Új építkezéseket, valamint új javításokat a kertkerítéseket és palánkokat is ideértve, csak a töltött utárkának legkülső szélétől, vagy hol ol-dalárkok nem volnának, az uttöltés talpatól szá-mítandó hét bécsi ölnyi távolságra szabad rakni.

Erdők és berkek pedig az ut mindkét felén 10 ölnyire megritkítandók.

4. A szekér pályáról minden letakirandó mi a járás keles akadályozásán kívül a lovak meg-szilajosodását is okozhatná.

5. Kisebb rakszekérnek nagyobb terheltsé-kérhez ragasztása tilalmaztatik, ez alól csak üres-kocsiknak vagy diszhintóknak terheltsé rakszekerek-hez ragasztása vétetik ki.

6. A terhes szekerek rakományának széles-sége 9, legföllebb 10 bécsi lábat tul ne haladjon. E szabály alól csak oly el nem osztható tárgyak vétetvén ki, melyeknek szállítása más mó-don lehetetlen.

7. Miután a rendetlen kitérés látogatott uta-kon igen gyakran fönnakadást, sőt szerencsétlen-ségeket is okoz, szabályul állapittatik meg, hogy minden uton balra kell kitérni, az előre hajtás jobbra történjék.

8. Hidakon az előrehajtás egészen tilalmas.

9. Hegyről ereszkedés alabor beakasztása nélkül tiltva van.

II. Mindenki köteleztetik, hogy oly cselek-ményektől, melyek által az ut vagy hid, vagy az ezekhez tartozó tárgyak rongálásának tétetnek ki, tartózkodjék.

Ez okból:

1. Az álladalmi vagy országutakra szakadó mellékutakat, bejáratokat stb. nem szabad az ut-árkon keresztül vezetni, hanem ily pontokon az oldalárkok kellőleg behidalandók.

Az ily benyilások az ut gyalogjárdáinak legkülső szélétől a mellékut felé 2 ölnyi távolságra azaz 12 bécsi lábnyi hosszúságra vizirányosan helyreállítandók s hasonlag, mint az utpályá, tisztán tartandók.

(Vége köv.)

Szerkesztőségi posta.

W. J. urnak, Sárospatak. Szaklapba illő dolgozatát mi nem használhatjuk. Kézírata felől tessék egy hét alatt rendelkezni.

Emmához — tessék más utat választani!

Többeknek. A lapba szánt minden közlemény főmun-katársunkra címzendő.

Felelős szerkesztő:

DÓKUS GYULA.

Főmunkatárs: **DONGÓ GY. GÉZA.**

Kiadótulajdonos: **ÖZV. BORUTH ELEMÉRNÉ.**

Hirdetések.

Hizómarha eladás.

Az alulirt uradalmi igazgatóságnál hizó-ökrök és tehének eladók, melyek a tél fo-lyamán a hizáshoz képest csoportonként átvehetők. Különösen vidéki mézárosoknak való. A Lucskán és Sztrabicsén felállított marhák megtekintése után élő sulyra aján-latokat elfogad

1—2

a munkácsi uradalmi igazgatóság.

A s.-a.-ujhelyi népbank mint takarékpénztár

által 1890. évi február hó 9-ik napján d. u. 3 órakor a bank helyiségében tartandó XX-ik rendes évi

KÖZGYŰLÉSRE

a részvényesek megjeleni tisztelettel felkéretnek.

A közgyűlés tárgyai a következők:

1. Az igazgatóság évi jelentése az 1889. év üzlet eredményéről.
2. A felügyelő-bizottság erre vonatkozó jelentése.
3. 1889. zárszámla és mérleg megállapítása.
4. Az 1889. évi osztalék megállapítása.
5. Az intézet által vissza vásárlandó 100 db intézeti részvény vissza vásárlásának elrendelése.
6. Az alapszabályok 37-ik szakasza értelmében megürülendő igazgatósági és felügyelői tagok helyeinek választás utján betöltése.
7. Az alapszabályok értelmében teendő indítványok feletti határozat.
8. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére kiadandó felmentési határozat hozatala.
9. A közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére két részvényes tagnak megválasztása.

Vége közhírré tétetik, hogy az 1889. évi zárszámla megtekintés végett 1890-ik év február hó 1-ső napjától az intézet helyiségében kitéve leend.

Kelt Sátoralja-Ujhelyt, 1890. január hó 3-án.

Az igazgatóság nevében:

Nyomárkay József,
vezérigazgató.

Tk. 2887/89. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A tokaji kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. államkincstár végrehajtatónak Törös Istvánné jogutóda Lőrincz József végrehajtatást szenvedő elleni 206 frt 67 kr. tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtatási ügyében (a tokaji kir. járásbírósa) területén lévő az ó-liszka határban fekvő, az ó-liszka 133. sz. tjkvben foglalt 1-ör 163., 164. hr. sz. ház és belsőség 400 frt, 2-ör 574. hr. sz. szántó, luczernás 18 frt, 3-ör 701. hr. sz. alsó-mező 72 frt, 4-er 799. hr. számú szántó közép-mező 45 frt, 5-ör 949. hr. sz. szántó felső-mező 16 frt, 6-ör 2815. hr. sz. rét felső-dűlő 30 frt, 7-er 1360. hr. sz. szőlő akuczsár 74 frt, 8-ör 1840. hr. sz. szántó Komorócz 30 frt, 9-er 1096. hr. sz. kert a Lökötön 168 frt, 10-er 2600. hr. sz. kert a Mocsáron 58 frt, az árverést 911 frtban ezennel megállapított kik. árban elrendelte és hogy a fennebb jelölt ingatlan az 1890. évi február hó 12-ik napján d. e. 9 órakor Ó-Liszka város-házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becserének 10%-át, vagyis 91 frt 10 krt készpénzben vagy az 1881. LX. tc. 42. §-ában jelz. árfolyammal számított s az 1881. évi november 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kikiáltott kezehez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Tokajban, a kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóságnál, 1889. évi szept. hó 25-ik napján.

Kálmán Lajos, kir. aljbíró.

Tk. 2546/1889. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A tokaji kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság, közhírré teszi, hogy a m. kir. államkincstár végrehajtatónak Bende György s társai végrehajtatást szenvedők elleni 62 frt 02 kr. tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtatási ügyében a (a tokaji kir. járásbírósa) területén lévő Erdő-Bénye határban fekvő I. az e.-bényei 47. sz. tjkvben 1. foglalt 50. hr. sz. ház és belsőség 176 frt, II. az e.-bényei 49. számú tjkvben 2., 3396. hr. sz. ingatlan 42 frt, 3-szor 3405. hr. számú ingatlan 102 frt, 4-szer 3410. hr. sz. ingatlan 10 frt, III. az erdő-bényei 1086. számú tjkvben 5-ször 3417. hr. számú ingatlan 10 frtban, az árverést 340 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb jelölt ingatlan az 1890. évi február hó 10-ik napján délelőtt 9 órakor Erdő-Bénye városházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becserének 10%-át, vagyis 34 forintot készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvénycikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881-ik évi nov. hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kikiáltott kezehez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Tokajban, a kir. járásbírósa, mint tkvi hatóságnál, 1889. évi szeptember hó 30. napján.

Kálmán Lajos,
kir. aljbíró.

8919. sz.

P. sz.

Hirdetmény.

A s.-a.-ujhelyi királyi törvényszék közhírré teszi, hogy a magyar-északkeleti vasutársulat által a s.-a.-ujhelyi vasuti állomás kibővítése céljára Zemplénummegye S.-a.-Ujhely városa határában gróf Vallis Gyuláné, özv. Magdyszál Imréné, Nyomárkai Kálmán, Bajusz József, S.-a.-Ujhely városa, Barthos Tivadarné, Nyomárkay József, Fridrich Antal, özvegy Bernáth Simonné és Szakácsi Józsefné tulajdonát képező ingatlanokból kisorsajított területekre vonatkozólag a kártalanítási eljárás az 1881. évi 41. t. cz. 46. §-a alapján elrendeltetvén, annak eszközésére tárgyalási határnapul 1890. évi január hó 22-ik (huszonkettedik) napjának délelőtti 9 órája S.-a.-Ujhelybe a királyi törvényszék elé, Kolos Gyula királyi trvszéki bíró szobájába kitűzte.

Miről érdeklettek azzal értesítettnek, hogy a tárgyalásról való elmaradásuk a kártalanítás fölött tartandó érdemleges határozat hozatalát gátolni nem fogja.

Kelt S.-a.-Ujhelyben, a kir. törvényszéknek 1889. évi december 24-én tartott üléséből.

I—2

Rácz Kálmán s. k., Hammersberg s. k.,
jegyző. 1—2 elnök.

MEGHIVÁS.

A sátoralja-ujhelyi polgári takarékpénztár és hitelegylet

t. c. részvényesei tisztelettel meghívotnak

a folyó évi február hó 2-án délutáni 3 órakor

az intézet helyiségében (Kazinczy-utca 507. sz.) tartandó

XVII-ik évi rendes közgyűlésre.

Tárgyalási sorrend:

1. Az igazgatóság,
2. A felügyelőség évi jelentése.
3. Az 1889. évi mérleg és osztalék feletti határozat.

Az igazgatósági jelentés és az évi zárszámla nyolc nappal a közgyűlés előtt az intézet helyiségében megtekintés végett kifüggesztetik. A részvényesek figyelmeztetnek az alapszabályok következő szakaszára:

46. §. A közgyűlésen részt venni óhajtó részvényesek tartoznak részvényeiket a szelvényekkel együtt legkésőbb a közgyűlés előtti napon az intézet igazgatóságánál letéteményezni.

Kelt S.-a.-Ujhely, 1890. január hó 3-án tartott igazgatósági ülésből.

Az igazgatóság.

I—3

Az első sárospataki gőzhengermalomba a gépészi állás megüresedett. Ajánlkozók forduljanak a tulajdonoshoz Sárospatakra.

Megkivántatik, hogy az illető szakavatott és vizsgázott a lakatosságot is értő gépész legyen. Az évi fizetés 540 frt, lakás és 6 öl fa.

Sárospatak, 1890. január 9-én.

Tisztelettel:

Bogyay Zsigmond.

Ásvány vizek.

MALÁRCSIK GYÖRGY

fűszer és vegyes kereskedése
S.-a.-Ujhelben.

Ajánlja a nagyérdemű közönségnek mindennemű
fűszer anyag- és gyarmat-árakkal
dusan felszerelt aruraktárát.

A legelső és eredeti helyekről beszerezve a legfinomabb minőségű **Rum, francia Cognac, Tea, Tea-sütemények, valódi I. görzi gesztenye, ementháli, imperial és belföldi sajtok, cukorkák, esokoládé, cacao** a legmérsékeltbb árakon számítva.

Cukor I-ső minőségű egész süveg kiloja **45** kr.
I kl. kávé 1. 60 krtól 2. 20-ig | **Petroleum** salon 1 kl. 24,
I kl. rizs 16 krtól 36 krig | „ amerikai 1 kl. 28.

Császár olaj belföldi 1 kilo **32** kr., 3 rózsás importált 1 kilo **40** kr., literenkint 4 krral olcsóbb.
Miligyertyák szoba és templomi többféle minőségben.
Viaszgyertyák és legszebb kiállítású viaszgyertya tekercsek

Vidéki megrendelések pontosan a legnagyobb figyelemmel teljesíttetnek.

Rövid és kefeárak.

Wihs Keresztély

CZUKRÁSZ

S.-a.-Ujhelyben, (a megyeházával szemben)

ajánlja a n. é. közönségnek legfinomabb **sütemény** és **tortáit**; továbbá kitűnő minőségű **krém-cukorkákat** különként 2 frttól 5 frtig; legfinomabb **thea-süteményeit**, különféle választékban.

Cognac, legfinomabb francia.
Cognac, Alex. Matignon és társa-féle.
Cognac, J. Sorin és társa-féle.
Cognac, Bisquitt.
Cognac, legfinomabb magyar.

Kapható ezen kívül a legfinomabb **Thea**, legfinomabb **Cuba- és Jamaica-Rum**, legfinomabb belföldi és francia **likörök**, **Benediktiner**, fél- és **egész keserű** (gyomor likörök) **Magyar és francia pezsgők**. stb

A n. é. közönség kegyes pártfogását kéri kiváló tisztelettel

Wihs Keresztély.

1890. év január 1-ével új előfizetést nyitunk a

„MERCUR”

20. évfolyam. hiteles sorsolási tudósítóra. 20. évfolyam.

A nagyszámú sorsolási lap közül a „Mercur” az elismert megbízhatóságával, leg-tökéletesebben és világosan szerkesztett húzási jegyzékével fogva kitűnik. — A „Mercur” magyar-német szövegben hónaponként 2-3-szor jelenik meg, nyomban minden nagyobb és fontosabb húzás után.

Minden előfizető ingyen kapja a „Mercur”

Sorsolási évkönyvét 1890-ik évre.

mely teljes hátralék-kimutatás az összes 1889. december végéig ki-sorsolt és még be nem váltott magyar, osztrák és külföldi sorsjegyek-ről tartalmaz, továbbá az

Általános sorsolási naptárt 1890. évre.

Mindamellett, hogy a „Mercur” anyaga napról-napra szaporodik, a lap előfizetési ára változatlan marad és pedig

egész évre 2 frt.

bérmentes postai szétküldéssel együtt.

Mutatószámokat kívánatra egy egész hónapig ingyen és bérmentve küldünk.

Előfizetéseket elfogad

A „MERCUR” kiadóhivatala.
Budapest, V., Dorottya-utca 12.

McCormick Harvesting Machine Company Chicago.

Legújabb aczél
arató- és fűkaszaló-gépek.
A legjobbak a világon.
Ajánlja a
A prágai gépépítő részvény-társulat fiókja.

Iroda: **BUDAPEST**, VI. dalszínház utca 2. sz.
Raktár: **BUDAPEST**, V. váci-körút 76. szám.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

A magy. általános takarékpénztár részv.-társaság

Budapest, V. József-tér 8.

Befizetett alaptőke **1 millió forint.**

Elfogad további intézkedésig:
Betéteket takarékkönyvecskékre
4 1/2% ellen és pedig:

500 forlntig 8 napi felmondás ellen
nagyobb összegek 30 „ „ „

A kamatadót az intézet viseli.

Eddig még fölülmulhatatlan.

Maager V.-féle

valódi tisztított

CSUKAMÁJOLAJ

Maager Vilmostói, Bécsben.

Az első orvosi autoritások által megvizsgálva, könnyű emészthető hatása végett gyermekek részére is, különösen ajánlható; mint legtisztább, legjobb, legeredetibb és általánosan elismert leghatásosabb gyógyszer mell- és tüdőbetegség ellen, gümő, sömör daganatok, bőrküülések, mirigybe-
betegség, gyöngeség stb. ellen.

I üveg sárga olaj 1 frt, I üveg fehér olaj 1 frt 50 kr.

Kaphatók a gyári raktárban:

Bécs, III. Bez. Heumarkt Nr. 3.,

valamint valódi minőségben Ausztria-Magyarország gyógyszerárjaiban és minden nagyobb fűszerkereskedéseiben.

Sátorajja-Ujhelyben: csak Zlinszky J. ur gyógyszerárjában.

Tk. 2549. sz. 1889.

Arverési hirdetményi kivonat

A tokaji kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. államkincstár végrehajtónak Wohl Rozália s társai végrehajtást szenvedettek elleni 239 frt 68 kr. tőkekövetelés és járulékaí iránti végrehajtási ügyéből kifolyólag a tokaji kir. járásbírósg területén lévő, Erdő-Bényén fekvő, I. az e.-bényei 542. sz. tjkvben 1) 138. hr. számú ház és belsőég egészben 428 frt, 2) 1769. hr. számú szőlő felelése 274 frt, II. az e.-bényei 613. számú tjkvben 3) 707. hr. számú gyümölcsös egészben 6 frt, 4) 948. hr. s zámú szőlő egészben 92 frtban ezenel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1890. évi február hó 14-ik napján d. e. 9 órakor E.-Bénye község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becs-
árának 10%-kát vagyis 42 forint 80 krt, 27 forint 40 krajczárt, 60 krajczárt és 9 forint 20 krajczárt készpénzben, vagy az 1881. LX. törvényceikk 42-ik §-ában jelzett, árfolyam-mal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt, óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál elő-
leges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszo-
gáltatni.

Kelt a tokaji, kir. járásbírósg mint tkvi hatóság-
nál Tokajban, 1889. évi szept. hó 30-ik napján.

Kálmán Lajos, kir. albiró

Ad. 171/89. vgr. sz.

Árverési hirdetmény.

Alólírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy Herczfelder Emma budapesti lakosnak, Wess Soma miskolczi lakosnak, újra Herczfelder Emma budapesti lakosnak, Simon Netti férj. Engländer Lajosné budapesti lakosnak, Pápay Pál homonnai lakosnak és végül Heriz Rezső beszercebányai lakos végrehajtónak — Havas Dezső szatkesini lakos végrehajtást szen-
vedő alperes elleni 2765 frt, 1024 frt 24 kr., 2765 frt, 1000 frt, 71 frt 96 kr. és 9244 frt 64 kr. tőke, ennek a lejárát napjától számított 6 és 10% kamatai és eddig összesen fel-
merült perköltség követelés erejéig elrendelt biztosítási és ki-
elégítési végrehajtás alkalmával bíróság le és felülfoglalt és 32,512 forint 20 krra becsült különféle háziutórok, 4 ló, arra való diszerszámok, 7 db tehén, különféle olajfestmé-
nyek, házi és konyha felszerelések, arany- és ezüst-neműek, díszmü tárgyak és ékszerkekből álló ingóságok nyilvános ár-
verés utján eladatnak.

Mely árverésnek a 4238/89. p. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén vagyis Szatkesinban nevezett al-
peres Havas Dezső lakásán leendő eszközökre 1890. évi január hó 14. napjának délelőtti 10 órája tűzetik ki hatá-
ridőül, midőn is a fent jelzett ingóságok készpénz fizetés mel-
lett a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladatni fognak.

Kelt Homonnán, 1889. évi december hó 23-án.

Karácsonyi Pál,
kir. bir. végrehajtó.

Hirdetmény.

A sárospataki közbirtokosság tulajdo-
nát képező, **Sárospatakon** (vasutállomás)
levő, 300,000 db. cserep és téglagyártásra
berendezett, tovább is fejleszhető, a kir.
term. tud társulat megbízottja **László Ede**
ur által megvizsgált és kitűnőnek talált
anyaggal rendelkező **téglavetőgyár** f.
január hó 27-én d. e. 9 órakor Sárospata-
kon a közbirtokossági hivatalban nyílt aján-
lati tárgyalás utján 6 évre bérbe fog adatni.

Bérelni szándékozók erről azzal érte-
sítettnek, hogy a bérleti feltételek és a gyár
a helyszínén bármikor megtekinthetők.

Sárospatak, 1890. január 3.

dr. Lengyel Endre,
közbirtokossági elnök.